

Št. 130

**MAREC
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

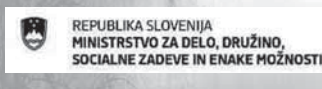

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

»VČERAJ MARMELADA, JUTRI MARMELADA, DANES MARMELADA PA NIKOLI,«

foto: osebni arhiv

je rekla Kraljica iz Alice v čudežni deželi in copotnila s svojim čevljem po marmornih tleh, da je še dolgo odmevalo po prostrani dvorani. Kraljica je sicer tudi zelo rada vpila: »Odsekajte jim glavo!« Ampak za namene tega uvodnika bo bolj uporaben njen prvi rek. Tako ja. Čeprav je Alica padla v luknjo, ko je lovila belega zajca in potem poleg Mačke Režalke, norega Klobučarja spoznala v Čudežni deželi tudi tiransko Kraljico, je to vsekakor natančen povzetek našega dojemanja stvari. Ljudje smo nagnjeni k opevanju dobrih starih časov ali pa k samotolaženju, še malce potrpite, slej ko prej pridejo boljši časi. Saj bo.

Ampak ne, ne bo. Vsaj ne takole.

Kaj je skupno obema pogledoma?

Pasivnost. Dobri stari časi so se že zgodili, pa najsi so bili res tako dobri ali pa je to le priročna igrica našega uma, obljube boljše prihodnosti pa se tudi ne bodo izpolnile same od sebe.

Pasivnost ubija celo bolj kot kajenje, pravim. O, to pa ne, boste porekli. Kadilka poleg sebe ogroža še okolico, ki je podvržena pasivnemu kajenju. No, in kaj počne pasivnež? S svojim jamranjem in brezizhodnim fatalizmom že v kali zatira tiste male poskuse »utopičnih« zagretežev okrog sebe. Tarnanje nam že mogoče ponuja neke vrste kratkoročnega mazohističnega užitka. Ampak poudarjeno kratkoročnega! In potem kot vsi zasvojeni ljudje potrebujemo vedno več. Če smo nekoč kot mašilo tišin med pogovori z znanci uporabljali vreme, je zdaj vsekakor še bolj priročno postalo razpravljanje o slabih časih v katerih živimo. In očitno se nam dozdeva, da imamo na to ravno toliko vpliva kot na vreme.

Boljša prihodnost pa medtem beži kot velik bel zajec, vedno je skokey pred nami. Lahko pa naredimo to, kar je naredila Alica in smuknemo za njo v črno luknjo. Seveda, tak odziv v neznanu zahteva pogum, zvedavost in željo po novih odkritjih. In potem se morda izkaže, da črna luknja sploh ni tako črna, ampak za njo čaka skrivnostna dežela. »Po levi ali po desni?« je spraševala Alica Cepetina in Cepetaja. Seveda ji ne eden ne drugi ni ponudil jasnega odgovora. Zakaj le? Alica je morala ugotoviti sama. In sploh ni bilo nujno, da je prava leva ali desna. Videti je, da je bila v Čudežni deželi prava predvsem ta, ki jo je ustvarjalo dekle. S preizkušanjem, neuklanjanjem avtoritetam in razmišljanjem z lastno glavo, pri tem pa je postajala vedno bolj samosvoja in odločna. Postajala je tista prava Alica, ki se je na koncu uprla celo tiranski Kraljici. To pa je dosegla tako, da je počela stvari, ki so se večini zdele nemogoče. Najprej pa je seveda morala začeti verjeti vanje sama.

Alica: To je nemogoče.

Klobučar: Samo, če verjameš, da je.

Alica: Včasih že pred zajtrkom verjamem v kar šest nemogočih stvari.

Klobučar: To je izvrstna navada.*

S tem, ko je Alica počela reči, ki so se drugim in celo njej še pred nekaj minutami zdele nemogoče, je odpirala prostor za nove možnosti in drugačen svet tudi za druge.

Sicer pa ... Pomlad je.

Brezkompromisno odprimo že enkrat to marmelado, potisnimo prste globoko v dišeč kozarec in jih začnimo oblizovati. Takoj zdaj. Zalog nikoli ni dobro predolgo šparati, je dobro vedel medved Pu, ampak to je že druga zgodba.

Luna J. Šribar

*Dialog iz filma Alice in Wonderland Tima Burtona.

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **BORBA S TIGROVIMI KREMPELJI**
- 6 **LIKOVNA STRAN**
- 7 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 8 **SLIŠANJE GLASOV**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 11 **BILO JE NEKOČ**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **TABOR V SVZ DUTOVLJE**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **pOdpiram - NATAŠA SUKIČ**
- 19 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 25 **IZZA REŠETK**
- 26 **SMS-KOMENTARNICA**
- 27 **GIACOMOV FOTO - KOTIČEK**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILLO**

To sem jaz:

ŠPELA, 3. DEL

foto: arhiv KU

Moja starša se z mojim prihodom domov nista strinjala. Tudi k starim staršem nisem smela. Ostala sem sama na cesti, brez strehe nad glavo, čisto obupana. Nisem imela drugih dohodkov razen socialne pomoči. Ta je bila prenizka. Zapadla sem v drogo. Zanimivo je to, da v Ljubljani nisem poznala nikogar, pa vendar sem zelo hitro »izvohala« ljudi, ki jih dandanes smatram za take brez morale in pravih vrednot. Selila sem se iz ene zapuščene hiše v drugo. Vsaka selitev je bila lažja. Po nekaj tednih iskanja pravega bivalnega prostora sem prvo zimo kot brezdomka preživela v danes že podrtem Kolizeju. Tam sem spoznala fanta, ki je kasneje postal moj mož. Vse do poroke sva se dobro razumela in verjela sem, da bo najina ljubezenska zgodba trajala. Vendar se je njegovo vedenje kaj kmalu poslabšalo. Pričel je piti ogromne količine alkohola, bil avtoritativen in agresiven. Tega si nisem zaslužila. Kradel mi je denar, se ponoči potikal naokoli, pretepal me je dnevno do krvi, mi kradel. Vsak drugi dan sva imela obisk policije. Vse svoje težave, bolečine in strahove sem pričela utapljati v vinu. Postala sem pravi alkoholik. Potrebovala sem 7 litrov vina na dan, da sem normalno funkcionirala. Do težko dočakane ločitve je prišlo pred slabim letom. Z možem sva živela v samskem domu. Spomnim se večera, ko je zaradi mojega kričanja prispela policija. Potrkala sta dva policaja in me odnesla pred hišo, kjer me je čakal rešilec. Tam so mi nudili prvo pomoč. Imela sem poškodbe možganov in zlomljeni rebri. Ker sem se tako bala, da bo mož besen, če bom ostala v bolnici na opazovanju, sem podpisala odpustnico ter se vrnila v dom. Mož je pristal v zaporu. Ponovno sem bila sama. Niso mi želeli podaljšati bivanja v samskem domu. Bali so se moževe vrnitve, zato sem morala spakirati. Ponovno sem bila na cesti, ponovno sama. Tekom svojega skvotanja sem spoznala svojega sedanjega partnerja. Življenji naju obeh nista bili posejani z rožicami. Oba sva prejemala socialno denarno pomoč. Ker sem bila na ogromnih količinah alkohola, tudi moj sedanji partner je pil, je bila denarna socialna pomoč prenizka za brezskrbno življenje. Pogosto sva se selila iz ene zapuščene hiše v drugo in na koncu pristala v zapuščenem zdravstvenem domu, kjer še dandanes ležijo deli moje preteklosti. Zdravstveni dom ni bil le zapuščen, ampak tudi nesprejemljivo umazan. Tam sva poiskala majhno sobico, jo počistila, kolikor se je seveda dalo, in jo opremila z vsem potrebnim. Kupila sva star gašperček, bukova drva in sekiro, saj sem se morala naučiti sekati drva. Mojega partnerja je namreč čakal koprski zapor. Ko je odšel na prestajanje kazni, sem se morala težkega srca spoprijeti z dejstvom, da me čaka huda zima. A niti sanjalo se mi ni, da bo ta zima zame odločilnega, življenjskega pomena. Nezavedajoč se, kaj počnem sama s seboj, nisem niti opazila, da že nekaj mesecev nisem zaužila nič razen alkohola. Novo leto 2016 sem preživela kot enega izmed čisto običajnih dni. Dneve pred tem sem se počutila izjemno slabo. Tako slabo mi je bilo, da niti piti nisem mogla. Že po samem požirku vode sem bruhala slapove krvi, o alkoholu pa ni bilo govora. Potrebovala sem pomoč.

**SELILA SEM SE IZ ENE ZAPUŠČENE HIŠE V DRUGO.
VSAKA SELITEV JE BILA LAŽJA.**

ZAMRZNJEN LAK NA NOHTIH KOT NEKAJ BLAZNO IZVIRNEGA

KAPLJALO JE.
ŽE OD NEKDAJ.

»IN REKLA SEM, DA GA LJUBIM« BI BIL LEP NASLOV ...
VEČKRAT.

IZGOVOROV JE IMEL MANJ KOT ZMORE NESTI ŠERPA.
VČERAJ SEM SE NEKAJ NAUČILA.
ŽIVELA TV-IZOBRAZBA!

SPET.

PRIČAKOVANJA SO ZA STARE MAME,
KER JIH LAHKO UJAMEJO POD RUTE
ALI JIH STLAČIJO POD KAK KRZNEN PLAŠČ.

STARE MAME.
ALI OČETJE.
VSI.

PRI NAS JE POBRUHANA KREATIVNOST
PO NOVEM VEČ VREDNA KOT NAVDIH.

IN TO JE ŽALOSTNO.

KARMISS

Vuuušššš!

Naš sosed ni dober človek,
tako samo izgleda.

Vi ste edina naslednica ...

Ni smešno.

Tap tap tap.

Lahko govorim z njo?

Tukaj sem, srce.

Kaj naj s tem?

Makaron

Grem!

Nekam drugam
grem,
kjer me ne bo
sram
in nikogar
ne poznam.

Nedeljka

BORBA S TIGROVIMI KREMPLJI

Včasih me kakšen starejši gospod vpraša, kaj je moj »glavni problem«. Ob takem vprašanju se vedno nasmehnem, ker ne poznam niti ene zgodbe, ki bi dala tako preprost odgovor. Tudi stavka »pa saj imaš še celo življenje pred sabo« nisem nikoli povsem razumela. Morda se moji problemi kdaj komu zazdijo majhni – sicer se pa vsi problemi z majhnim začnejo –, ampak mislim, da nihče ne bi smel soditi o tem. Vsakemu so namreč najtežje njegove lastne težave in vsak bi se na iste drugače odzval.

Moji pretresi so se začeli z vstopom v srednjo šolo, ko sem ugotovila, da nikoli ne bom vsem všeč in da nimajo vsi ljudje dobrih namenov. Ker nisem bila ravno sigurna vase, sem hotela biti vsem na voljo, in ko mi drugi niso tega vračali, sem se izčrpala in sčasoma tudi zlomila. Ko nisem mogla več, sem se odločila, da bom čakala, da drugi naredijo prvi korak, in nevede med sabo in ostalim svetom ustvarila nevidni zid. Ker sem bila naenkrat vsa žalostna in brez energije, sošolci in ostali verjetno niso vedeli, kako naj pristopijo in kaj naj mi rečejo, jaz pa sem si to razlagala, kot da jim je vseeno zame. Mojo šibkost je izkoristil tudi duhovnik, h kateremu sem se zatekla po pomoč, in me zlorabil. Tudi to sem si dolgo razlagala s svojo slabostjo. Nisem znala vzpostaviti pristnega in stabilnega stika z vrstniki, tudi moji bližnji prijatelji pa niso bili preveč razumevajoči glede mojih stisk. To je bila tudi ena izmed večjih stvari, ki so slabo vplivale na mojo samopodobo. Ta je bila zelo spremenljiva; velikokrat se mi je že zgodilo, da sem si izoblikovala neko dokaj jasno sliko o sebi, svojih vrednotah in življenjskih ciljih, pa se je kasneje samo zrušila in sem spet ostala »brez osebnosti«. Mislim, da vedeti, kdo si, pomeni tudi neko varnost in smernice, po katerih se lahko orientiraš, in sem si zato na vsak način želela vedeti, kdo sem.

Ko so težave rasle, je rasla tudi moja tesnoba in prišla sem do točke, ko si sama nisem mogla več pomagati. Stalno sem se bala nečesa neopredeljenega, nečesa najhujšega. Ko je bilo tako, nisem mogla več niti razmišljati, in takrat sem vedela, da enostavno moram nekaj ukreniti. Samopoškodovati sem se začela proti koncu prvega letnika srednje šole, sprva zaradi pozornosti in kot klic na pomoč, kasneje pa zaradi tesnobe vedno več in več in sčasoma je to postalo del mene in negativnih občutkov kmalu nisem znala več reševati drugače. Na sredini tretjega letnika se je to stopnjevalo v dva poskusa samomora.

Prvo zdravljenje na mladostniškem oddelku psihiatrije se je pričelo okrog pol leta po tem. Skupaj sem imela 10 hospitalizacij na odprtem in 2 na zaprtem oddelku. Moje zdravljenje je s prekinitvami trajalo okrog eno leto. Par mesecev je trajalo, da sem se zares odprla in začela reševati svoje težave. Ko pa sem, sem hitro napredovala. Vedno sem se trudila biti iskrena in res omejiti samopoškodovanje. Imela sem tudi otročje izpade in smešne zahteve, česar me je danes sram. Ampak takrat nisem znala drugače. Spoznala sem tudi nekaj prijateljev, s katerimi ohranjamo stike tudi zdaj, ko sopacienti nismo več. V bolnici so mi pomagali urediti dogovore s šolo in mi omogočili pouk, naučili so me zelo dobrih načinov premagovanja tesnobe in panike ter raznih STOP tehnik proti samopoškodovanju. Pomagali so mi tudi prijaviti duhovnika policiji in se (vsaj pri sebi) soočiti z njim. Med zdravljenjem je prišlo na dan še marsikaj, kar sploh nisem vedela, da me teži.

foto: osebni arhiv

Hvaležna sem, da so me prenašali, mi postavljali meje in verjeli vame. Čeprav sem se ves čas bolj ali manj ukvarjala s svojimi težavami in napakami, so mi spet povrnili vedenje, da sem oseba in ne samo bolnik. Ker v zunanjem svetu sem bila velikokrat zgolj to.

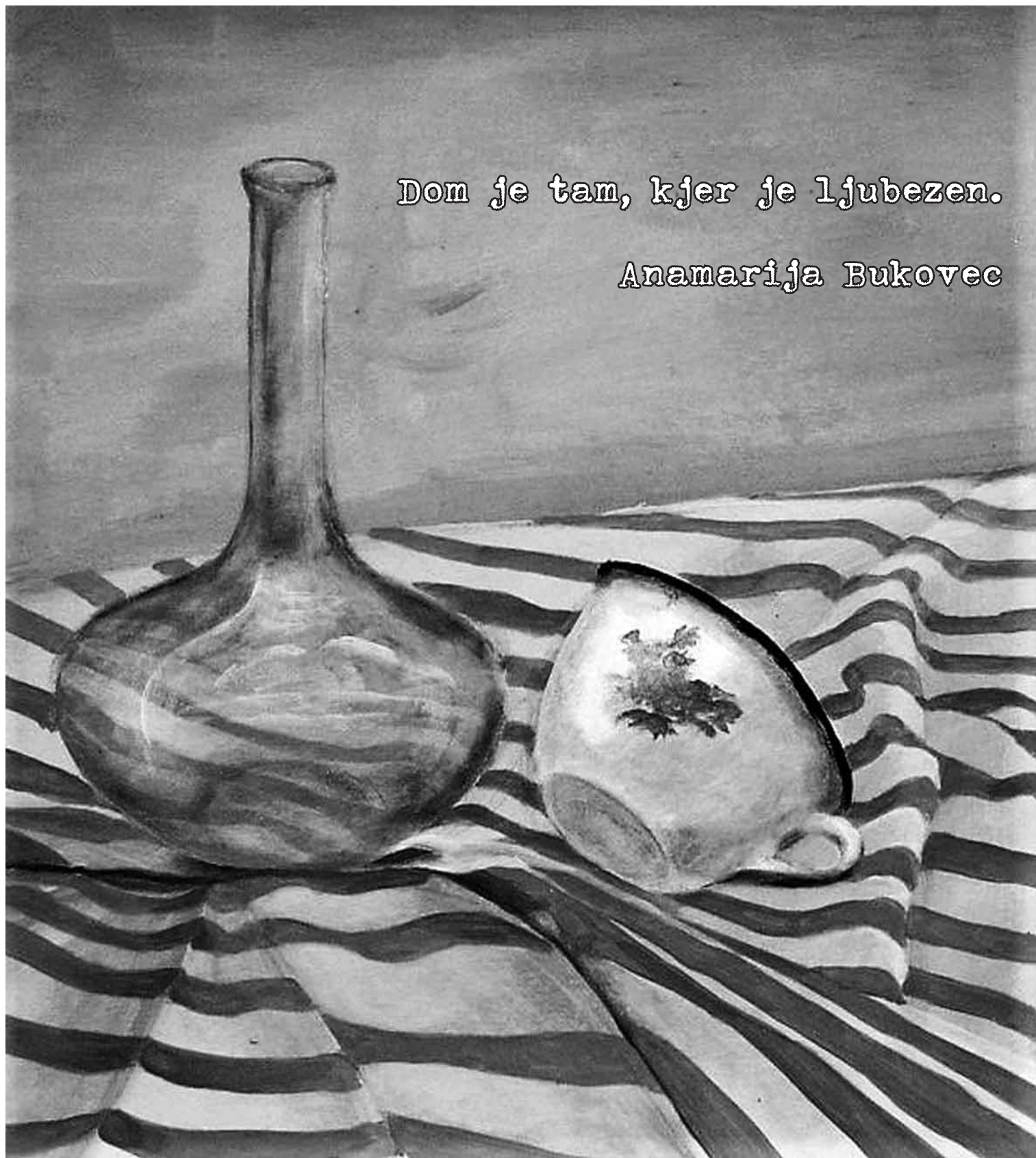
Žal mi je, da se ljudje še vedno ustrašijo česar koli v povezavi s psihičnimi boleznimi. Razumem, da se ustrašijo neznanega. Ampak mislim, da se je vredno truditi razširjati dejstva o tem, ker v težkih trenutkih prav vsi potrebujemo oporo. Še celo samopoškodovanje za pozornost – ki na dolgi rok ni ravno učinkovit način reševanja stisk – sporoča, da oseba potrebuje pomoč. To lahko preraste v hudo odvisnost. Vsak je v prvi vrsti človek in mislim, da si globoko v sebi vsi želimo, da bi nas ostali svet jemal najprej kot to.

Ko gledam nazaj, obžalujem marsikatero svojo odločitev, ampak celotne izkušnje pa ne – zdaj namreč vem veliko več o sebi, vem, kaj si želim, in sem si veliko bolj dragocena. Vesela sem, da sem potrpehla do konca, ker zdaj vem, zakaj živim, in se mi tudi zdi vredno za to truditi. Ker sem bogatejša za to izkušnjo, vem, kako dragoceno se je počutiti dobro v svoji koži. Zato tega ne zamenjam. Končala sem gimnazijo, čaka me samo še nekaj maturitetnih izpitov. Po zadnji hospitalizaciji sem obiskovala tudi metakognitivni trening. Poleti načrtujem še trimesečno zdravljenje na oddelku, specializiranem za svojo motnjo. To dojemam kot odskočno desko pred fakulteto. Stabilna sem pol leta, samopoškodovala se nisem že devet mesecev. Veliko vlagam v svoje dobro počutje in umirjenost. Sprijaznila sem se z brazgotinami in me ne skrbi več, kako bodo drugi gledali na to. Ne vem, če sem ravno ves čas srečna, ampak je pa prvič po veliko časa, da si dejansko dovolim biti. Svobodna sem.

V.

Dom je tam, kjer je ljubezen.

Anamarija Bukovec

Anamarija Bukovec

KORENINE

»Zamahni s srpom in požanji, ker je prišla ura žetve, kajti žetev zemlje je dozorela. Tedaj je on, ki je sedel na oblaku, zamahnil s srpom po zemlji in zemlja je bila požeta« (Raz 14, 15/16).

Pred kratkim sem se pogovarjal s profesorjem, ki mu je književnost oziroma ustvarjanje zelo blizu, in ker bom kolumno iz določenih razlogov po skorajda petih letih najverjetneje ugasnil – kot namiguje zgornji odstavek –, mi je bilo oznanjeno, da v vsem tem času nisem skorajda nič povedal o sebi oziroma o svojem otroštvu.

Pisati o otroštvu mi ni lahko, niti po tem nimam posebne želje, vendar je menda prav, da nekaj napišem o osebi, ki se skriva za vsemi križarskimi zgodbami!? Vprašnje je le, če si želim, da bi moji bližnji ugotovili, kdo je Križar?! Sicer jim ne prikrivam ničesar, vse karte so na mizi – le nekatere detajle iz preteklosti bi jim rad prihranil. Ker preberejo vsako številko KU, je to precej težka naloga (to številko bodo najverjetneje odnesli palčki ☺). Morda pa so po vseh teh letih tudi oni dozoreli in bi vse napisane prigode lahko snedli z besedami: »Bilo je, kot je moralo biti«!? Ker pa v tem letu nameravam izdati literarni prvenec, se bom moral z njimi najverjetneje odkrito pogovoriti in jih prositi za razumevanje. Vprašanje je le, koliko »sramote« lahko še prenesejo. Toda, vrnimo se v otroštvo.

Rojen sem v eni najbolj obiskanih zahodnih metropol pridnim staršem delavskega razreda. Ker sem svoja prva leta preživel v tujini, s svojimi sorodniki na naših tleh nisem imel veliko stikov. Starša sicer nista bila rojena v tujini, vendar sta ne glede na to tam preživela večji del svojih življenj. Na moj rojstni kraj so ju vezale tudi krvne vezi, konec koncev imamo tam kup sorodnikov, toda eden izmed njiju se ni kaj prida zmenil zanje. Že pri komajda štirinajstih se je bil primoran odpraviti v svet po svoj košček kruha, saj pri družini ni bilo zadosti sredstev, da bi prehranili vse otroke, ki pa jih ni bilo malo, in to mu je pustilo grenak priokus v ustih. Kje sta se spoznala oče in mati, še dandanes ne vem.

Pri tem vprašanju so vedno ostale kakšne nejasnosti. Tudi pri nekaterih drugih vprašanjih nikoli nisem dobil jasnih odgovorov. Sicer smo v mojih zgodnjih letih med bivanjem na zahodu kot družina še kolikor toliko vzdrževali stike z našimi sorodniki, kasneje pač manj. Kot otrok se spominjam mnogih obiskov pri svojem stricu, teti in sestrični, h katerim sem rad zahajal, vendar so ti stiki zvođeneli v nekaj letih po naši selitvi v Slovenijo.

Naj še omenim, da sem produkt različnih narodnostnih skupin, in ker se nikakor nisem mogel ali znal opredeliti le za eno, je to v meni pustilo nekakšno praznino pri vprašanju, kdo sem oziroma kateri kulturi pripadam. Pri sicer relativno dobri vzgoji, če izvzamemo nekatere stadije disfunkcionalnosti, mi je vedno manjkalo potrjevanja klanskih vezi. Po volji glave družine smo bili vedno sami sebi dovolj. In tako tudi danes stopam skozi življenje – ne naslanjajoč se na druge.

S socializacijo ne glede na omenjeno nikoli nisem imel težav, ena izmed pozitivnih lastnosti takšne vzgoje pa so gotovo tudi dobre delovne navade. Nekje pred puberteto so bili sorodstvo, s katerim sem imel tesne stike, le še moj dedek, babica, dva strica, teta in bratranec. Ne glede na to, da je naša družina močno razvejana in se zavedam, da se tam nekje zunaj v širnem svetu pretaka moja kri, se je danes ta številka skrčila le še na najbližjo družino in strica. Resda pride dan, ko dobim v roke telefonsko slušalko in na hitro pozdravim sorodnike, ki jih že dve desetletji nisem videl. Drugič spet pride čas žalosti in takrat si z zahodom izmenjamo nekaj elektronskih sporočil, ki kmalu zamrejo, in tako zopet do prihodnje tragedije. Sem le izgubljeni mešanec ali moj jaz kam

Tjaša Žurga Zabkar

spada? Kje so moje korenine, kdo sem, kateri kulturi pripadam, kaj čutim, kaj želim? Strokovnjaki pravijo, da se to dogaja zaradi nezdravih odnosov s starši. Če leta ne uspeš izraziti sebe in svojih čustev takšnih, kakršna so, ampak jih potiskaš in se skrivaš pred njimi, s časom zrasteš v negotovo in zmedeno osebo – in priznam, opažam, da je to do neke mere pri meni res. Še vedno se dostikrat vprašam tudi, kdo je Križar? Toda to ni več vprašanje pripadnosti. To je vprašanje »alter ega«. Kdo je Križar in kaj je njegov namen? Križarja sem si izmislil, da bi se lažje spopadel z vsemi notranjimi boji, neskončnimi moralnimi mački in konec koncev, da bi svoja čustva lahko izlil na papir brez strahu, da bi vsa bela Ljubljana izvedela mojo identiteto. Leta, ki sem jih preživel v senci starke s koso, so mi prizanesla, kajti to so bili časi, pod katere se lahko podpiše stavek: »V tistih dneh bodo ljudje iskali smrt, a je ne bodo našli; želeli bodo umreti, a smrt bo bežala od njih« (Raz 9,6). Zdi se mi, da ne spadam sem, da nisem iz tega časa, sem od prej. Nekdo se je zmotil, ko me je odložil v tej deželi med nebesi in peklom, kjer hodijo ljudje. Zdi se mi, kot bi leta 1095 stal v Clermontu in poslušal papeža Urbana II, ki je pozival na sveto križarsko vojno. Udeležba v le-tej naj bi vsem sodelujočim izbrisala vse grehe. Vendar sam nisem padel pod vpliv psihologije množic. To je moja osebna križarska vojna, vojna enega človeka s samim seboj in silami teme v njem. To je vojna iz pravadnine, je iskanje smisla življenja? A capite bona valetudo. – »Dobro zdravje prihaja iz glave« (rimski pregovor). In potem je bilo ...

O »VODIČU ZA AVTONOMNO UPORABO ZDRAVIL«

Slišanje glasov, izkušnje videnj in ostale izkušnje, ki jih psihiatrija razume kot simptome psihoze, lahko ali pa ne vodijo do psihiatrične diagnoze in jemanja psihiatričnih zdravil. To besedilo se ukvarja z zanimivim priročnikom, ki si prizadeva k odpiranju dialoga o izkušnji jemanja psihiatričnih zdravil. Kljub temu, da se osredotoča na področje psihiatrije, nam lahko duh Vodiča odpre možnosti širšega razmisleka o avtonomiji in soodločanju oseb v zdravstvenem sistemu. Vodič je dosegel tudi druge dele sveta in najhitreje so ga »posvojili« v Braziliji. Ker sem se pred kratkim srečal z eno izmed oseb, ki je v Braziliji sodelovala in še vedno sodeluje pri dejavnostih, ki jih na podlagi Vodiča vodijo v kontekstu javnega zdravstva, je to besedilo vezano predvsem na brazilsko izkušnjo z omenjenim priročnikom.

Gre za »Vodič za avtonomno uporabo zdravil«. Napisali so ga v kanadskem mestu Quebec leta 1993 uporabniki psihiatrije, da bi bolje razumeli subjektivne izkušnje jemanja zdravil. Čeprav je iniciativa prišla iz uporabniških vrst, so bili v proces nastajanja Vodiča vključeni tudi strokovnjaki na področju duševnega zdravja in različni raziskovalci.

Osrednji namen Vodiča je opolnomočenje ljudi, ki jemljejo psihiatrična zdravila, da izvejo več o učinkih svoje terapije in da lahko skupaj s psihiatrom »soupravljajo« z jemanjem zdravil. Dva glavna principa Vodiča sta: 1) pravica do informacij o zdravilih in pravica o sprejemanju ali nesprejemanju medikamentozne terapije; 2) sodelovanje oseb, ki jemljejo psihiatrična zdravila pri procesih odločanja o svojem zdravljenju. Vodič je napisan na podlagi prepričanja, da ima vsak posameznik svojo lastno izkušnjo jemanja psihiatričnih zdravil in da mora biti slednja upoštevana – to pa se lahko doseže le z vključevanjem osebe v proces odločanja. Le tako lahko zdravnik in uporabnik najbolje vidita, ali zdravila pripomorejo k večji kvaliteti življenja osebe, ali pa bolj kot ne zgolj pripomorejo k še večji stiski. Vodič odpira prostor za refleksijo o vsakodnevnem življenju osebe, ki jemlje psihiatrična zdravila; o vplivih zdravil na vsakodnevno življenje osebe; o podpori, ki jo prejema ali ne; njegove/njene pravice; pravice osebe, ki zdravila predpisuje; možnosti drugačnih obravnav in zdravljenj ipd. Brazilija ima močno zgodovino dezinstytucionalizacije na področju duševnega zdravja. To še vedno trajajoče gibanje se, podobno kot druga temu podobna gibanja po svetu, zavzema za vzpostavitev psihosocialnih pristopov v duševnem zdravju. Kljub temu prepozna, da je psihiatrična obravnava navadno še vedno osredotočena na predpisovanje zdravil. Protagonisti pisanja brazilskega Vodiča so bili predvsem raziskovalci duševnega zdravja. Večletni proces pisanja je vključeval prevod kanadskega izvirnika in njegovo preizkušanje v različnih skupinah, ki so vključevale uporabnike, njihove bližnje, raziskovalce in strokovnjake duševnega zdravja. Vodič je bila tako tekom procesa nastajanja spremenjen in prilagojen lokalnim potrebam in stanju v duševnem zdravju v Braziliji. Medtem ko kanadski original zagovarja zmanjševanje in prenehanje jemanja zdravil, brazilska verzija zaradi močno razširjene revščine in posledične neenakosti pri dostopu do zdravstvenih storitev poudarja predvsem pomen dostopnosti do zdravil, a se hkrati posveča dialogu in avtonomiji prejemnikov psihiatričnih zdravil.

Osrednja pojma Vodiča sta avtonomija in »soupravljanje« pri odločanju o zdravljenju. Dominantna psihiatrična praksa

predpisovanja zdravil me spomni na skeč angleške skupine Monty Python, ko nosečnica med porodom vpraša zdravnika, kaj naj dela, zdravnik pa odgovori: »Nič, niste dovolj kvalificirani.« Avtonomija ne pomeni, da posameznik sam odloča o jemanju svojih zdravil (in tudi ne, da nosečnica rodi sama). Mnogokrat se namreč zgodi, da primeri opustitve jemanja zdravil brez ustrezne podpore družbenih mrež vodijo v ponovno hospitalizacijo. Vodič misli avtonomijo v družbenem kontekstu, zato je soupravljanje tesno prepleteno z avtonomijo posameznika. Uporabnik skupaj z drugimi aktivno sodeluje – in s tem prevzema svoj del so-odgovornosti – pri odločanju o svojem zdravljenju.

Kaj torej pomeni način delovanja, ki ga spodbuja Vodič, v kontekstu dominantnega načina psihiatrične obravnave? Kot prvo, tematiko psihiatričnih zdravil obravnava kot družbeno prakso, ki vključuje mnogo različnih oseb in želi raziskati vidike vseh udeležencev preko dialoga. Zdravila se torej ne tičejo zgolj osebe, ki jih jemlje – tičejo se tudi osebe, ki jo predpisuje (psihiatra) in drugih oseb, ki nudijo podporo uporabniku. Iz tega spoznanja izhaja potreba po odprtem dialogu o izkušnji jemanja zdravil vseh, ki jih ta izkušnja vključuje.

Ideja odpiranja prostora dialoga za medsebojno deljenje izkušenj je že poznana. Po tem principu delujejo npr. podporne skupine za slišanje glasov in druge samopomočne skupine. Zanimivo prakso so pred približno 25 leti v javnem zdravstvu uvedli tudi na Finskem na področju prve akutne psihoze, pod imenom Odprti dialog. Terapevtska praksa zgolj v slabi tretjini primerov vključuje predpisovanje zdravil, hkrati pa v vseh primerih vključuje skupinske pogovore med psihiatri, terapevti, bolnikom in njegovimi bližnjimi. Našteti primeri, skupaj z omenjenim Vodičem, kažejo na pomen odpiranja prostora dialoga med različnimi akterji v procesu psihiatrične obravnave. Poleg tega spreminjajo pozicije moči odločanja med strokovnjaki in »bolniki«, ko delno razbremenjujejo prve in drugim omogočajo možnost enakovredne participacije.

Na področju duševnega zdravja je v zadnjem času izšlo več različnih priročnikov, delovnih zvezkov in podobnega podpornega materiala za ljudi s prvoosebno izkušnjo. Paul Baker se v svojem vodiču *The voice inside: A practical guide to coping with hearing voices* posveča delu na izkušnji slišanja glasov, prav tako tudi Mike Smith in Ron Coleman v delovnem zvezku *The working with voices II: Victim to Victor*. Icarus projekt v gradivu z naslovom *Madness and Oppression* ponuja okvir za individualno in kolektivno naslavljanje zatiranja. Večina podpornega materiala še vedno ostaja v tujih jezikih. Kralji ulice smo pred kratkim skupaj z drugimi organizacijami na področju duševnega zdravja izdali prevod knjige Willa Halla z naslovom *Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil*, ki marsikje odpira podobna vprašanja kot omenjen Vodič. Vse več podobnih prevodov objavljamo tudi na naši spletni strani www.slisanjegaslov.si, pod razdelkom »Knjižnica«. Več o ozadju zgoraj opisanega projekta najdete v gradivu iz leta 2014 na https://www.camh.ca/en/education/professionals_in_training/Surviving-Advising/Documents/Supporting_GAM_Practices.pdf.

Juš Škraban

TATU ZGODBA

Drevesa imajo neskončno sposobnost, da delijo, pravzaprav so nezaslišano radodarna. Vsako drevo ima svoje lastnosti in svoje atribute. Cherokee imenujejo drevesa »stoječi ljudje« in učijo, da vsa njihova življenjska razmerja zagotavljajo resurse za potrebe drugih. Drevesa zagotavljajo materiale za gradnjo domov, za zdravila, dajejo nam zavetje, so tudi življenjski prostor za male živali. Drevo simbolizira trajnost in dolgoživost, prav tako je tudi arhetip povezanosti. Njegove opore simbolizirajo pojem »korenin« in trajno sodelovanje z naravnim okoljem. Vrane in krokarji pa prenašajo želje in molitve k velikemu duhu. Tatuju sledi nadgradnja.

JN

foto: osebni arhiv

Otroški kotiček:

PRESTRAŠENI ZMAJ

Nekoč je živel kralj, ki je imel sedem sinov. Dolgo časa je razmišljal, kdo od sinov bi prevzel njegov grad.

Nekega dne pa so zagledali zmaja, ki se je sprehajal okoli gradu. Kralj se je odločil, da bo vsakemu od sinov, razen najmlajšemu, dal eno orožje.

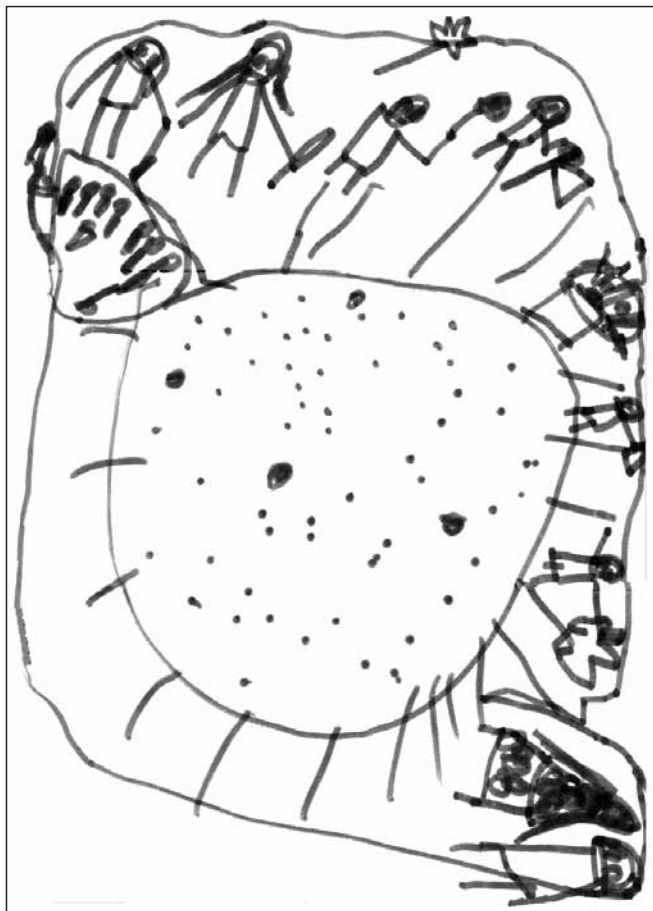
Prvemu je dal meč, drugemu puško, tretjemu sulico, četrtemu helebardo, petemu buzdovan, šestemu sekiro. Zmaj je bil zelo prestrašen. Kadar pa je bil prestrašen, je začel na vse strani bruhati ogenj.

Ko so se sinovi šli borit, se je zmaj ustrašil in začel bruhati ogenj, sinovi so se ustrašili in zbežali v gradu. Ker pa kralj najmlajšemu ni pustil, da se gre borit z zmajem, se je šel borit brez orožja, ker pa ni imel orožja, se ga zmaj ni ustrašil. Zato sta postala prijatelja.

In ker najmlajšemu sinu ni pustil prevzeti grad, je zmaj kralja prestrašil, in tako je najmlajši sin dobil grad.

Bil je dober in pošten kralj, zmaj je pa ostal njegov prijatelj.

Darjan Razpotnik Maraš, 9 let

Sanja Razpotnik Maraš

Eho iz tatega konca:

DOGODKI V MARIBORU

Piknik pred Domom pod Gorco

Poletni načrti, pripraviti piknik na obrežju reke Drave, so sredi avgusta dobesedno splavali po vodi, natančneje odplaknili so jih dež in nenavadno nizke temperature. Za nov poskus je bilo treba počakati več kot dober mesec.

In splačalo se je! Dan, izbran za družabni dogodek, je bil tople in sončen poznoseptembrski dan.

Zaželeno obrežje Drave je zamenjal plato pred Domom pod Gorco, mariborskim domom za upokoјence tik pod Pekrsko gorco. Na piknik so prišli varovanci Nadškofijske karitas (Ljubljanska cesta) in Centra za socialno delo Maribor – zavetišče na Ruški cesti. Goste na pikniku sta pričakala direktor doma Gregor Žigon in Andrej Lasbaher, ki je dogodek v sodelovanju s CSD Maribor in vodjo zavetišča Violeto Košenina tudi organiziral.

Piknika ni brez dobre pijače in jedače, zato je z velikega žara že kmalu zadišalo po pečenih dobrotah. Da je čas do kosila hitreje minil, so poskrbeli Frančkovci pevci in godci iz Bistrice ob Dravi, za dobro razpoloženje in družabne igre pa dijaki Srednje prometne šole Maribor. Dan se je kmalu prevesil v večer in ob slovesu smo si obljubili, da se prihodnje leto ponovno srečamo na takrat že tretjem (tradicionalnem) pikniku za mariborske brezdomce.

Ob igri človek ne jezi se

foto: Boštjan Cvetič

Mala šola peke velikih pic

Je skrivnost dobre pice v testu, omaki ali nadevu? To so na začetku decembra lani spoznavali varovanci zavetišča Nadškofijske karitas v Mariboru. Dogodek je potekal dva dni: najprej je bila na vrsti »mala šola« priprave testa

in po uvodni predstavitvi so se priprave testa lotili še prisotni varovanci zavetišča.

Na koncu je obveljala ugotovitev, da je recept za testo preprost, potrebna sta le vztrajnost in dober pritisk rok ob mesenju testa.

Naslednji dan je bila miza za pripravo nadevov že veliko večja in za delo je bilo pripravljenih poprijeti že več parov rok. Pričelo se je rezanje čebule, ribanje sira ... Medtem sta v kuhinji »kraljevala« Vera in Andrej ter usklajeno pripravljala testo za pico, pražila čebulo in mleto meso, popekla piščančje meso in ne da bi v majhni kuhinji motila drug drugega, pripravila še vse nadeve in izmenično pekla pice. Štirinajst jih je bilo, smo jih skupaj prešteli, takrat že polnih trebuškov! Pogovor po večerji, ki ga je vodil Boštjan Cvetič, je prinesel kar nekaj idej, predvsem pa željo, da takšen dogodek »kliče po še«. In glavna ideja? Januarja je na vrsti »mala šola peke domačega kruha«.

Prva pica na mizi!

foto: Boštjan Cvetič

Predpraznični obisk mariborskih soroptimistk

Pred božičnimi in novoletnimi prazniki so obe mariborski zavetišči za brezdomce obiskale članice mariborskega Soroptmist kluba (soroptimisti-maribor.si) in varovance obdarile z domačim pecivom, ki so ga tudi same spekle. Ob tem so si ogledale razmere, v katerih prebivajo

Obdaritev z domačim pecivom, ki so ga spekle mariborske soroptimistke

mariborski brezdomci, in bile še posebej navdušene nad prijaznim sprejemom, ki so ga doživele v zavetišču Karitas. Še posebej jih je navdušila in presenetila ureditev okolice zavetišča z vrtom, ki v toplih mesecih omogoča samopreskrbo in nudi prijetno ohladitev v vročih mesecih. Varovance CSD Maribor so obiskale v njihovem začasnem prebivališču v Hostlu Pekarna, saj so v njihovih prostorih v predprazničnih dneh potekala nujna vzdrževalna dela.

Kako nastane dober kruh?

Dober kruh lahko zmesimo in spečemo le s pomočjo veliko ljubezni! In prav to je varovancem Karitasovega zavetišča za brezdomce brez kančka dvoma prikazala gospa Marija Duh, aktivna Karitasova članica iz Malečnika pri Mariboru. Konec januarja letošnjega leta se je odločila, da svoje skrivnosti peke odličnega kruha razkrije tudi v zavetišču na Ljubljanski ulici v Mariboru. Prikazala je celoten postopek priprave testa, njegovo vzhajanje in na koncu spekla prav poseben kruh, takšen, kot so ga poznali naši predniki.

Tako, kruh je pečen

foto: Boštjan Cvetič

In kaj je bilo še posebej opaženo? Fantje, ki so pripravo osnove in peko kruha včasih opazovali pri svojih domačih, so bili enotni: »Pobožala je testo!«

Prijeten petkov popoldan se je ob vonju sveže pečenega kruha hitro prevesil v večer in Zlatko se je gospe Mariji zahvalil z ročno izdelanim razpelom.

Torej, kako spečemo res dober kruh? Samo z veliko ljubezni in s posebno nežnostjo ob pripravi testa!

Je bilo res tako? Na pokušino so po navodilih gospe Marije morali počakati vse do naslednjega jutra ...

CSD Maribor: Kmalu novo zavetišče?

Ni skrivnost, da brezdomci, ki te mrzle dni preživljajo v zavetišču mariborskega centra za socialno delo na Ruški cesti, pozimi bivajo v neprimernih prostorih. Violeta Košenina, vodja zavetišča, takole opisuje stanje: »Konec leta 2016 smo uporabnike preselili iz zavetišča in ga vsaj delno sanirali z odstranitvijo plesni in ga nato prebelili. A žal, ker je v premajhnem prostoru preveč ljudi in ni ustreznega

ogrevanja ter prezračevanja, se plesen ponovno pojavlja.« V prednovoletnem času jim je nekaj upanja vlil župan dr. Andrej Fištravec, z obljubo, da bo težava z namestitvijo rešena že v letošnjem letu. »V letošnjem letu s sogovorniki Mestne občine Maribor intenzivno tečejo pogovori v smeri rešitve – novogradnje na občinskem zemljišču ali preselitve v hišo, ki je v lasti občine,« doda Violeta Košenina. Kljub slabim bivanjskim razmeram so zelo aktivni, saj so v lanskem letu izvedli

veliko družabnih dogodkov. Z dijakinjami Srednje šole za živilstvo in prehrano so pripravili kulinarične delavnice, z dijaki in profesorji Srednje prometne šole so se družili na kosanju pikniku in v zavetišču. S srednjo frizersko šolo Maribor pa imajo dogovor, da so uporabniki modeli za striženje ob obvezni praksi, ki jo opravljajo dijaki v šoli.

Andrej Lasbaher

BILO JE NEKOČ ..., ZGODBA V NADALJEVANKAH, 2. DEL

Milena Miklavčič, avtorica uspešnice *Ogenj, rit in kače niso za igrače: Kako so seksali in rojevali pred sto leti, je gradivo za svoje delo zbiral skoraj trideset let po vsej Sloveniji. Poslala nam je nekaj zgodb posameznikov in posameznic, ki še niso bile objavljene, pričajo pa predvsem o težkih otroških usodah, trdem življenju ob trdem kruhu, če je ta sploh bil. Avtorica je zapisala takole: »Obiskovala sem manjše kraje, kjer so živeli posamezniki, ki so bili voljni povedati tisto, česar pred mojim prihodom niso povedali še nikomur. Žal smo družba, ki je polpreteklo zgodovino, zlasti tisto, ki govori o intimi prednikov, zanemarjala. Ko jih boste prebirali, razmišljajte o tem, da berete tisto, kar smo pozabili vprašati babice in dedke, dokler so bili še živi.« Zgodbe bomo objavili v nadaljevanjih, ta mesec je na vrsti Cenetova.*

Cene

Cene je bil otrok prvega gnezda. Ko je mama umrla na porodu dvanajstega otroka, se je oče že čez dober mesec drugič poročil. Mačeha ni bila več mlada, bila je tudi bolj skopa in je gledala na vsak dinar, čeprav ji tega ne bi bilo treba. Tepla ni nikoli, se spominja Cene. Je pa znala potegniti za ušesa kot nihče drug. Če ji ni bilo kaj prav, je prišla za glavo in z njo butala ob steno. »Nočem opravljati, toda bila je sitna in živčna ženska,« je šla mojemu sogovorniku beseda s težavo z jezika. »Otroci smo se je bali, in če smo le mogli, smo ji šli izpod nog. Prav tako smo bili v nadlego očetu, saj smo bili premajhni, da bi nas lahko vpregel v delo, in hkrati dovolj veliki, da smo bili kar naprej lačni. Velikokrat je kričal, da nas bi bilo treba vse že ob rojstvu utopiti, da bi on to že naredil, če bi lahko. Pozneje, ko smo se z brati in sestrami dobivali ob družinskih praznikih, smo ugotavljali, da niti naših imen ni poznal. Rekel nam je 'ti tam' ali pa 'lintvarn'.« Ko je bil Cene še otrok, je imel božjastne napade in zato ga domači kmetje niso marali vzeti za hlapca. Kadar ni šel pravočasno »izpod nog«, je bil tarča vseh, ki so morali nad kom stresti jezo. Velikokrat si ni upal priti niti h kosilu, zato se je raje vtihotapil v svinjak in svinjam izpred nosa pobiral kuhan krompir. Vedel je, kje v senu imajo kokoši svoja gnezda. Verjel je, kar so pravili stari ljudje, da daje surovo jajce moč in energijo. Preden je šel služiti, je najprej dobro premislil, h kateremu

gospodarju bo šel vprašat. Nekateri so vedeli za njegovo bolezen, zato »kripelna« niso hoteli vzeti. Potem je šel še na poljansko stran, kjer je imel več sreče. Eden od tamkajšnjih hlapcev se je oženil in šel stran, drugi se je poškodoval pri spravljanju lesa in potem do konca življenja beračil in pil.

»Nisem vedel, da gospodar rad pije, to sem ugotovil šele pozneje. Moja naloga je bila, da sem ga šel v gostilno iskat z vozičkom, tam sem ga naložil in odpeljal domov. Drugi so se ga napili le ob nedeljah, ta jo je zavozil skoraj vsak dan. Doma je bilo dela čez glavo, saj žena ni zmogla vsega. Otroci so bili še majhni, kar pet jih je bilo pri hiši. Gospodar je imel še eno sestro, ki je kakšno leto pred mojim prihodom umrla za pljučnico. Stara starša sta sina zmeraj zagovarjala in bognedaj, da bi se žena razjezila nanj! Takrat sta jo začela zmerjati in pljuvati in kar vpričo mene sta ji očitala, da je imela v bali samo dve skrinji in eno kravo. Ženska res ni imela lahkega življenja ...«

Potem je nanese, da je gospodar med čakanjem kakšen kozarček ponudil še Cenetu. Ne zaradi posebne naklonjenosti, temveč zato, da bi ga hlapec bolj potrpežljivo čakal.

Cenetu je pijača postala všeč. Kakšen dan je komaj čakal, da bo šel gospodar po svoje, saj je vedel, da bo tudi on prišel na svoj račun. Ni bilo treba dolgo čakati, ko so vaščani videli gospodarja in hlapca, ki sta se družno pobirala proti domu.

»Nekoč nisva mogla več naprej in sva obležala pod nekim kosanjem. Prebudili so me otroci, ki so scali na naju. Mularija se je skušala, komu dlje nese, porkaduš. Postavil sem se na noge, da bi stekel za njimi, tedaj pa izza ovinka pridrvi voz in konj me v trenutku odrine pod cesto. Imel sem kar sedem zlomljenih reber, najhuje je bilo to, da nisem bil več zmožen za delo. Pokazali so mi vrata. Brez milosti. Nič ni pomagalo, da sem gospodinjo prosil, naj se me usmili. Kaj bomo pa imeli od tebe, mi je zabrusila. Samo žrl bi, delal nič. V prsih sem imel strašne bolečine, zaradi zlomljenih reber sem komaj dihal. Bilo je pozno jeseni, nikamor nisem mogel iti. Taval sem od enega kozolca do drugega in prosil za kos kruha. Da te ni sram, mlad si in beračiš, so mi govorili, namesto da bi se me usmili. Nazadnje se me je usmilit nek kmet v Žetini. Dovolil mi je, da sem se 'pocajtal'. V zameno sem mu potem delal celo leto, ne da bi mi dal kaj plačila ...«

Milena Miklavčič

NEK CESTNIH AJ

ISKRICA

Mrzlo je, temno je.
Plast bele zadušljive teže prekriva obličje.
Svet, s čim si se tako grdo zameril soncu?
Nič več ga ni na spregled.
A sō pogovori z luno res tako zanimivi?
O čem le ti govori?
Katere bajne zgodbe si izmišluje,
da se poplača muka zmrzali njenih sestra senc?
Njih telesa se nepredušno stikajo.
Odžirajo prav vsak delček svetlobe,
katerega zaman skrivaš pred njimi.
Obljubil si mi, da boš enega obdržal le zame.
Le delček, nič več.
Belo majhno iskrico.

V večnih nočeh
trudno stopam po tvoji mrzli skorji.
Belina le še v luni in snegu.
Povej že, kam si jo zakopal,
nevoščljivo skrtil pred mano?
Neizprosne nočne skrivalnice.
Prsti vedno bolj vijoličasti.
Kašelj edino, kar preseka tišino.
Vino.
Vino edino zdravilo!
Iskrica, iskrica?
Pokaži se že.
Iskrica, iskrica?
Objemi me že!

Tom Veber

KO VRISKA STISKA

Zbujam se. Objema me črna črnina. Ni okna. Ni razpoke.
Ni žarka. Ni zraka. Ni možganov. Strganje znotraj prazne lobanje. Bolestno raztegovanje kosti glave. Udarci znotraj lobanje tolčejo, tiščijo ven. Kje sem, kje sem, nemo kričim.
Odpiram vrata. Letim ven na betonski predpražnik okna.
Osvobajam se dušeče črne črnine. Psici me ljubkujeta.
Močno ju objamem. Z ihtenjem oživi nemi krik. Ah, tukaj

sem, tukaj sem, na varnem. Trenutno na varnem. Zadošča.
Nisem nehote sploščena na betonskem predpražniku. V znoju namočena sedim na postelji. Jočem. Dva para milih oči blāžita nevidne udarce znotraj lobanje. Ura je tri po polnoči.
Oblečem se in gremo ven. Zadiham v praznem parku. Psički se igrata. Pomislim, kakšna sreča, da vaju imam. Ni lahko, a z vama je lažje, veliko lažje, ko vriska stiska. Toliko sranja, negotovosti in pošastnosti se je nabralo znotraj mene. Toliko pokvarjenih in izkrivljenih misli človeštva se je zbralo v meni. Toliko različnih zdravil je obtičalo v meni. Nohti na nogah se potijo, kaplje znoja polzijo po prstih. Čistim se in čakam belega bizona. Imamo možnost. Mi, Zemljani, imamo možnost. A vendarle, veliko lažje je belega bizona v biti umoriti kakor ga spustiti na plano. Topot belega bizona je neustrašen. Pomaga mu Veliki duh.

Anastazia Om

GATE

Grem po mestu,
mislim nate
in si kupim
nove gate.

Na njih piše
ZALJUBLJENA
SEM VATE.

Komaj čakam,
da mi dvigneš krilo
in prebereš
sporočilo.

Nedeljka

MATI O SINU

Pred dolgimi leti naju pot je ločila,
a vendar nikoli nate nisem pozabila,
življenje teklo je naprej
in solza mi je polzela po obrazu.

Sedaj odrasel si v moza in
kmalu se vrnil v moj boš objem,
da kot družina bova spet zaživela,
kakor nekoč, ko te je mati prvič objela.

Dala sem ti vse, česar sama nisem imela,
dala sem ti družino, ki te je rada imela,
čeprav moje srce je jokalo,
ker v poznih nočeh je svojega sina iskalo.

Vesna Smode

5 GRAMOV SLADKORJA

Po starem Egiptu se je sprehajal mačkon,
pil je vodo iz Nila,
ubral je svojo struno, pravi ton.
Ko dvignil je svoje tačke,
so se mu nasmejale vse račke,
jata ptic pa je čudovito razprla svoja krila.

Pa ga tako gleda prav čedno
Kleopatra in ga spet gleda prav lepo,
ga hitro zgrabi in ga vrže v nebo,
jata ptic ga je tako ulovila.

Toda hrabri mačkon dol skoči,
račke prebledijo, ptice pa nemo strmijo.
Tako pada in pade na tačke
in spet se zadovoljno nasmejijo vse račke,
radostno čofotajo, ptice kvišku, k nebu letijo.

In spet ga ta Kleopatra ujame,
ga k sebi stisne, ga objame,
eno okoli ušes mu pritisne,
še bolj ga k sebi stisne, ga tesno objame.
A hrabri mačkon hitro sapo zajame,
tako ji spet pobegne, jo popraska,
toda mačkon pozna tudi oliko in celostni bonton.

Kaj vse se mi zgodi; si pravi – a bil sem namenjen
zgjolj k svoji mačkonki, da ji nesem mentol bonbon.

Psiha

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ZGODBA

Prodajati sem začel 16. 12. v BTC-ju, mnogo let kasneje spet, kot bi rekel Gabriel García Márquez. Pred tem sem približno pet let delal kot profesionalni kolporter Dela in Mladine. Brez lažne skromnosti sem prodal 150.000 enih in drugih izvodov. To je bilo 10.000 dni prej. V tem času pa sem postal *izbrisan*, in to me je primoralo, da začnem delati kar koli, zagrabim tudi zadnjo slamico. Kljub vsemu mi je bilo malce nerodno, saj nisem več star 27, 28 let. Vendar sem v predprazničnem času vseeno začel in v dveh urah zaslužil 23 €. S tem sem bil kar zadovoljen. Opazil sem, da me nekateri gledajo nezaupljivo, s pomisleki: »Tudi ti, Brutus?« Verjetno zaradi mojega izgleda, saj nimam težav z drogo. Zaposleni in društvu Kralji ulice so do mene korektni in smatram jih kot poslednjo obrambo zapostavljenih in socialno ogroženih pa tudi pravno nezaščitenih. Z veliko ljubeznijo opravljajo svoje delo in so pravi mojstri svojega vpoklica. Glede na to, da je običajno plačilo 10 € na uro, mi je žal, da se v projekt prodaje nisem prej vključil, moja svetovalka Ines mi je namreč predlagala že pred pol leta. Nisem verjel, da je prodaja res donosna in zasluček soliden. Stranke, tj. kupci časopisa očitno poznajo

časopis in so nanj navajeni. Marsikdo plača časopis, ki pa ga ne vzame. To je znak velike solidarnosti in človečnosti. Ljudje so tudi zelo kulturni in uglajeni, pravi kavalirji. Da vam nekdo da za en časopis 5 €, to boste redko ali sploh nikjer doživeli. Zame je to očitno znak sočutja, ki ga premorejo do ljudi iz margine.

Ker je osnova vsega po grškem filozofu Pitagori številka, sem eden iz Izbrisejade v skupnem številu 25614, ki vas gleda z naslovnice tokratnega časopisa.

Izbrisanije Apartridović, #684

MAMA

Velik odziv, to je pa res. Nanašal se je na članek Kavice, solze so tekle kakor dež. »Tole pa moram pokazati mami, tale je vreden več kot evro.« In dobim bankovec. Hvala!

Milan

PRAV POSEBEN EVRO

Ko sem prodajala Kralje, sem nekega mrzlega popoldneva razmišljala o mrazu in svoji prazni denarnici. Vtem se mi je približala zelo urejena gospa in mi z velikim nasmeškom stisnila v dlan ogromen čokoladni €. Nasmehnila sem se ji in se ji zahvalila. Ta njen evro mi je pošteno posladkal dan.

Špela Blatnik

ČISTO NIČ IZ VAJE

Pri časopisu oziroma sploh projektu Kraljev sem že od vsega začetka, od leta 2004. V tem času sem si uredil življenje, z ženo sva se spet našla in že približno leto živiva v neprofitnem stanovanju v Ljubljani. Prej sva bila nastanjena v stari, bolj za silo funkcionalni hiši v Bistrici ob Sotli, bogu za hrbtom. Dobil sem tudi vnuka, letos decembra je dopolnil leto dni. Kljub temu pa še vedno rad prispevam k časopisu, pišem namreč šale, aforizme in sestavljam magične like. Po zadnjem uredniškem sestanku sem se odločil, da se grem po res dolgem času spet malce preizkusit v prodaji. V roki sem imel tri avtorske izvode. Ustavil sem se na Tromostovju, ko je mimo prineslo urejeno gospo srednjih let. Vprašala me je, če sem res brezdomec, da namreč ne izgledam tako. Povprašal sem jo, kako bi po njenem moral izgledati, pa je rekla, da predvsem bolj zaraščen, umazan in smrdeč. Hja, ni rečeno.. Vsak brezdomec v Ljubljani ima možnost, da je čist in oblečen v tople snažne obleke, obstajajo namreč kopalnice v zavetišču, ambulantni Pro bono ali v Vincencijevi zvezi dobrote. Treba pa seje seveda potruditi in do tja priti. Druga je mimo prišla gospodična, ki mi je povedala, da študira. Odvrnil sem, da tudi sam študiram, in sicer kako bom prodal tale časopis. Domislila ji je bila očitno všeč, saj mi je dala 5 €, in to ne glede na to, da je prej izrazila pomisleke o svojem finančnem stanju. Glede na dogodke sem sklenil, da očitno še nisem čisto iz vaje.

Gregor B. Hann

Dogodki:

TIVOLI USODEN ZA PARTIZAN

Očitno dvorana Tivoli blagodejno vpliva na igralce Uniona Olimpije, saj so na dosedanjih 3 tekmah, ki so jih tam odigrali v sklopu lige, zmagali prav tolikokrat. Tokrat so v 18. krogu Lige ABA skalp vzeli beograjskemu Partizanu, ki je na lestvici trdno na drugem mestu. V napeti končnici so ohranili mirne živce in slavili s 74 : 68.

Za zmago je bil najbolj zaslužen organizator igre Brandon Jefferson (20), ki je zadel dve trojki v ključnem trenutku. Tekma je bila sicer skoraj v celoti izenačena, obe ekipi sta vodili že z dvomestno prednostjo, vendar je nasprotna ekipa venomer dihala za ovratnik in ni pustila, da bi se tekma prevesila na eno stran. Pri domačih je v naletu Partizana niti ekipe v svojih rokah držal Devin Oliver (18) in s svojimi obrambnimi kot tudi napadalnimi vložki ekipo ohranjal v stiku z gostujočimi igralci. Partizanov najboljši strelec pa je bil Adin Vrabac (17). Derbi je postregel s kar nekaj zanimivimi akcijami in

foto: S. P.

3.000-glave množice ni pustil ravnodušne, navijači domačih pa so dvorano zapustili nasmejani, z lepimi spomini na preteklost. Kralji se klubu zahvaljujemo za radodarnost in mu želimo veliko uspeha tudi v nadaljevanju sezone!

S. P.

DRUŽENJE OB ANIMIRANEM FILMU RDEČA ŽELVA, KINODVOR

Vključeni v društvo Kralji ulice si občasno skupaj z zaposlenimi ogledamo kak film ali pa se udeležimo družabnega dogodka, kar nam prijazno omogočijo razne kulturne ustanove.

Tokrat smo si v Kinodvoru ogledali film Rdeča želva. Nekoč v hudem viharju mož doživi brodolom. Znajde se na samotnem otoku in ugotovi, da je preživel. Po dolgih mesecih samote izgubi potrpljenje in voljo do življenja in se odloči narediti prvi splav. Ta sprva izgleda odlično, dokler se ne zgodi BUM in splava ni več. Mož ne opazi, kaj se je zgodilo, pač pa se jezen loti izdelave drugega splava, še boljšega. Mirno je, vsaj dokler spet nekaj ne udari v njegov splav. Tedaj se potopi in pred sabo zagleda veliko rdečo želvo. Spet ves jezen priplava nazaj na kopno in ko želvo zagleda na kopnem, jo iz jeze in užaljenosti ubije. Po dveh dneh ležanja rdeče želve na soncu se mož zbudi in v želvem oklepu zagleda prelepo žensko. Naredi ji senco iz bananinih listov, ji ponudi vodo in čaka. Ko se dekle končno

zbudi, se nemudoma zaljubita na prvi pogled. Kar hitro se jima rodi sin. Živijo res popolno družinsko življenje, si pomagajo v hudem in dobrem, ne da bi se pogovarjali, saj se sporazumevajo le s kretnjami rok. Ko je sin dovolj star, ugotovi, da ga zmeraj, ko plava v morju, obdajajo rdeče želve, še lepše pa je, da on sam lahko plava kot želva.

Oče in mati se starata, sin pa z rdečimi želvami odide novim dogodivščinam naproti, medtem ko je mati še zmeraj zaljubljena v svojega rešitelja in seveda tudi obratno, mož v svojo rešiteljico Samotnega otoka. Mož umre tako rekoč v njenem objemu, ona pa se v istem hipu spremeni nazaj v rdečo želvo in se vrne nazaj k svojemu sinu v morje. Nauk zgodbe je točno ta, ki ste ga sedaj prebrali!

Vanja Kurbus

foto: arhiv Kinodvora

TEDEN PRODAJALCEV V OKVIRU AKCIJE INSP (MEDNARODNA MREŽA CESTNIH ČASOPISOV), 6. - 12. 2. 2017

Tudi letos smo se upoštevali (omejene) kadrovske resurse, čas in energijo, ki ju imamo na razpolago, ter sicer nazadnje omenjen, a vendar najbolj pomemben dejavnik – entuziazem – priključili vsakoletni akciji mednarodne mreže, s katero skušamo predvsem podpreti naše prodajalce, poglobiti in okrepiti odnose med njimi in javnostjo (tudi kupci časopisa) in jim posvetiti pozornost, ki si jo zaslužijo. Nekaj podobnega počnejo (vsak na svoj način in s svojimi projekti v istem tednu) cestni časopisi širom sveta.

Do sedaj smo vsako leto sodelovali predvsem s predstavitev naših prodajalcev na INSP-portalu, naši strani in FB-profilu (torej preko socialnih omrežij), enkrat smo nekaj o tednu obeležili v časopisu, letos pa smo se odločili za nekaj posebnega. Organizirali smo namreč turo po Nevid(e)ni Lublani, ki z vodiči (bivšimi brezdomnimi osebami) običajno poteka po točkah, kjer so se ti tedaj gibali ali bili oskrbljeni s potrebnimi uslugami (topla prehrana, osnovna zdravstvena oskrba, zavetišča oz.

zasilna bivališča – baze ipd). Tokrat smo izjemoma organizirali turo po lokacijah prodajalcev, ki je potekala v dopoldanskem in popoldanskem terminu (ob 10.30 in ob 14.00). Vodič – predstavnik prodajalcev – nas je v vsaki »izmeni« odvedel do petih prodajalcev, ki so se nahajali na svojih običajnih lokacijah prodaje in so zainteresiranim udeležencem povedali nekaj o sebi, svojem delu, podelili z njimi kako anekdoto ali zanimivost in odgovarjali na vprašanja. Tura je kar prehitro minila, saj je bilo vprašanj precej, to pa niti ni čudno, saj so se je udeležili predvsem tisti, ki to počnejo poklicno, torej predstavniki medijev. Naslednjič si želimo večji odziv javnosti, ki jim je akcija prav tako ali še (naj)bolj namenjena, saj naj bi vplivala na zmanjševanje stigmatizacije in (včasih) neprimerne odnosa do brezdomnih in/ali vseh posameznikov, potisnjenih na družbeni rob.

MG

015
KRALJI
ULICE

foto: Nada Žgank

Predstavniki prodajalcev Jakob o sebi in svojem delu

Prodajalec Polde iz parkirišča na Železniški postaji, legenda med uvajalci novih prodajalcev ter kupci

Robert, specialist za Hoferje in žensko kupno moč

foto: Nada Žgank

Izbrisani Budimir, prodajalec iz BTC-ja

Prodajalec Boris iz podhoda pod Železniško postajo s pasjim prijateljem Tobijem

Urednica Mirjam pojasnjuje pravila in koncept prodaje časopisa

TABOR V SVZ DUTOVLJE, 4. 9.- 9. 9. 2016

016
KRALJI
ULICE

Mesec september je že daleč za nami, zakorakali smo globoko v novo leto, vendar je izkušnja tabora v Socialno-varstvenem zavodu Dutovlje še vedno živa v nas. Tabor smo izvedli stanovalci zavoda in skupina študentov in profesorjev (večinoma) s Pedagoške fakultete v Ljubljani med 4. in 9. septembrom 2016.

Ideja o taboru v Socialno-varstvenem zavodu Dutovlje se je porodila približno dve leti nazaj preko debate na Diskusijsko-bralnem krožku, ki so ga organizirali študentke in študentje predvsem Pedagoške fakultete. In tako se je počasi začela ustvarjati skupina ljudi, ki jih je ta ideja zanimala. Dobivali smo se na sestankih, ki so bili namenjeni predvsem seznanjanju in ustvarjanju ideje; kako in zakaj izvesti tabor v določeni instituciji. Določili smo datum tabora, stopili v stik z zaposlenimi v instituciji, imeli delovni vikend, začeli pridobivati sredstva in donacije, večkrat smo obiskali zavod, predvsem z namenom spoznavanja stanovalcev, pogovorov z njimi o taboru ter o njihovih željah glede izvedbe tabora. Ideja se je razvijala v duhu deinstitucionalizacije oziroma odpiranja institucije navzven. Imeli smo željo spoznati ljudi, ki stanujejo v zavodu in njegovi okolici, ter prijetno preživeti čas, tako v zavodu kot zunaj območja zavoda.

Prišel je september in naš tabor je zaživel. V petek, 2. 9., smo postavili prve šotore. Pri tem so nam veliko pomagali sežanski taborniki, ki se jim ob tej priložnosti zahvaljujemo za izposojajo taborniške opreme. Postavili smo šotore za spanje, šotor za druženje (jedilnico), kuhinjo, tuš s prelepim pogledom na kraške trte, stranišče in najpomembnejše: ogenj, saj brez ognja tabora ni. Skupaj s stanovalci smo postopoma ustvarjali dogajanje v taboru, ki je teklo zelo spontano in se osredotočalo predvsem na skupinsko pripravo obrokov, druženje ob nepogrešljivi kavi na soncu, sprehode po kraški pokrajini, obisk Štanjela, obiske Sežane, cirkuško delavnico, masažo, pripovedovanje vicev.

Ob večerih smo se zbrali ob ognju, z glasbo, plesom in petjem. Delili smo svoje občutke o dnevu, ki je mineval, in se pogovorili o dnevu, ki je prihajal. Večeri ob ognju so se me še najmočneje dotaknili, saj že dolgo nisem v tako veliki skupini bivala ob njem. Počutila sem se povezano z vsemi, ki smo sedeli ob ognju. Stanovalci so bili vključeni v celoten tabor, nekaj ljudi je z nami vse dni prespalo v šotorih, ostali so bili del tabora in različnih aktivnosti predvsem čez dan. Vsak dan se je med nami pojavil kakšen nov obraz in na koncu smo bili že prava mala skupnost. Vsi smo skupaj sobivali, ustvarjali tabor.

Večinoma smo se raje zadrževali zunaj zidov institucije in tako ustvarili nek drug, svoj prostor bivanja, v katerem smo lahko imeli svobodo pri izbiri tega, kaj in kdaj bomo kaj delali. Pri tem gre za vsakodnevne opravke, kot so kuhanje, tuširanje, prostočasne aktivnosti, ki so znotraj tako velikega zavoda podrejeni urniku zaposlenih in ne željam in navadam stanovalcev. S taborom smo želeli vzpostaviti paralelen svet, na katerega smo lahko vplivali sami in ga spreminjali glede na svoje želje in potrebe. Dnevi tabora so bili pretočni, sončni,

foto: osebni arhiv

smešni, vsakdanji, preprosti, spontani, topli, polni glasbe in plesa, ognja, dobre hrane, življenjskih zgodb, spoznavanja, prilagajanja, pristnosti.

Velikokrat sem se vprašala, kako veliko pomeni biti zunaj, stran od institucije. Kako hitro se mi, ki pridemo od zunaj, lahko navzamemo tega občutka »biti v instituciji«, »delati v instituciji«, »vzdušja v instituciji. Kako hitro bi lahko začeli verjeti, da ene stvari pač so take, kot so, se ne dajo spremeniti, kako hitro bi začeli verjeti v pravila, ki so tam samo zaradi pravil samih in ne zato da bi s tem kako pripomogli k boljšemu bivanju ljudi tam. Verjetno je vedno tako, da si moraš znotraj institucije sam najti oaze svobode, kjer lahko delaš tisto, kar si si zamislil, in tisto, kar misliš, da je dobro za ljudi. Ali je mogoče kdaj treba reči dovolj in spremeniti celoten način delovanja institucij?

Za nekoga, ki že več let oz. več kot desetletje živi v instituciji, je bil tabor mogoče sprememba, oddaljena od vsakodnevnega bivanja v zavodu. Mogoče je šlo pri taboru za »majhen otoček« miru, tišine, druženja, svobode. Spati sam v šotoru po toliko letih bivanja v sobi z več ljudmi. Občutek, da greš lahko spat takrat, ko sam želiš, in da lahko spiš, kolikor dolgo želiš. Tabor si bom zagotovo zapomnila predvsem skozi oči našega skupinskega delovanja, ki je bilo neverjetno tekoče, umirjeno, spontano, svobodno, skupinsko, brez pritiska in živčnosti med nami, z veliko naklonjenostjo eden do drugega, sproščeno, prežeto s humorjem tudi ob najbolj zapletenih situacijah, ki jih delovanje institucije prinese.

V prihodnje se želimo še naprej srečevati s stanovalci, iti na kakšen izlet z njimi, mogoče izvesti še kakšen tabor. Vsekakor pa si želimo odpiranje in povezovanje.

Želeli bi se zahvaliti Zavodu Dutovlje, sežanskim tabornikom, društvu Vezi, Kosovelovi knjižnici Sežana, Marku Breclju, Občini Sežana, Lidlu, Mlinotestu, Fructalu, mami od Zale, Cirkokrogu, Pedagoški fakulteti, MC Podlagi in vsem ostalim, ki so pripomogli k izvedbi tabora.

Mojca, Irena in Špela

BITKA ZA KRAŠKI TERAN JE TAKO HUDA, DA SEM ŽE VEČKRAT PRISTAL V OBRAMBEM JARKU.

»ŠE DOBRO DA ŠKODLJIVCI NE ŠKODIJO, KO SPIJO« - PA RES NE?

Ko mislim, da se zadeve umirjajo, pa rukne takò, da mi zastane dih. V takih primerih si vedno rečem, da je super, ker dihamo avtomatsko, sicer me že davno ne bi bilo več. Ampak skrbi me bolj to, da se mi vse pogosteje zdi, da ne bi bilo večje razlike, če me tudi zares ne bi bilo več. Pa ne, da mi ni fajn živeti, niti ne, da ne bi imela kaj početi, še manj zaradi občutka, da nisem ljubljena, ampak preprosto zato, ker se mi prevečkrat zdi, da vse to, kar se dogaja, ni dobro. Ja, samo preveč sem čustvena in vsakokrat, ko mi zastane dih, me potolče. Iztiri. Me naredi še bolj čustveno in šibkejšo. In tu se začne tisto razdejanje, ki se mi dogaja vsakokrat, ko se v meni borita povprečna naravna in previsoka čustvena inteligenca. Temu bi po starem najbrž rekli, da se razum in čustva ne moreta uskladiti, da pamet ve nekaj popolnoma drugega, kot ti narekujeta duša in srce.

Velikokrat sem jezna nase, ker se mi zdi, da preveč razumem, ker bi mi bilo zelo lažje, če ne bi razumela nič. Ma res, prav nič. Tako pa razumem (po svoje, ali pač podobno kot vsi drugi) in potem o tem razmišljam, premlevam, razpredam in prepredam, in namesto, da bi bilo vse bolj jasno, je vse bolj megleno, pa včasih se mi še stemni.

Tako kot se mi je tistega dne. Ko sem doživljala odzivanje dveh odraslih žensk, ki se pravzaprav že celo življenje ne znata, ne zmoreta ali ne želita, pogovarjati, poslušati in slišati, in je bilo njuno izrazoslovje takò, da sem pri obeh začutila polno žalosti, zagrenjenosti in nesrečnosti. Ko postane napad obramba in obramba napad. In ko sem padla vmes in razumela tako prvo kot drugo, ko se mi je zasmilila (kako nestrokovno!) tako ena kakor tudi druga, ko že dolgo let gledam, kako malo bi bilo potrebno, da bi bilo vse popolnoma drugače - in ne morem nič. Popolnoma nič! In pametnejšim najprej s prvo, pa potem še z drugo, ko se poistovetim enkrat z eno in drugič z drugo in na koncu obvisim kot smrdljiva »štraca«... in ta prekleti smrad še nekaj dni voham za seboj. In vem, da sem naredila vse kot je bilo najbolje mogoče v danem trenutku, in vem, da od mene ni bilo prav nič odvisno, da nisem za nič odgovorna, da moje razumevanje ne pomaga popolnoma nič, ne meni ne njima, pa se vseeno počutim kot konjska figa. Ko mi pamet velevala, da je vse ok in da je tako že moralo biti in ko me boli duša, ker je ranjena. Pa čeprav mi je bilo, po lastni odločitvi - s pomočjo razuma, prihranjeno doživeti tisto bedno poniževanje in ponižanje sočloveka, ko mu odvzamejo vsako izbiro in z njim ravnajo kot z najhujšim zločincem.... in se mi ves čas zdi, da sem bila stalno zraven, tudi če nisem bila, ampak ja - preketo zraven, ker so me izdala čustva.

Saj ne znam točno opisati, kako sem se počutila. Če vemo, da ima vsak posameznik pravico do svojega lastnega razumevanja določenih dogodkov in pravico do lastnega si čustvovanja ob tem, potem je popolnoma nemogoče oceniti, katera od nas treh se je počutila (naj)slabše. Prepričana sem, da vse tri enako slabo, pa vendar vsaka na popolnoma drugačen način. In nobena od nas trend, v to sem prepričana, se ni počutila svobodno. Vedno se mi je zdelo, da vem, kaj pomeni deinstitutionalizacija... ker sem socialka in ker smo že davno v času mojega študija s Flakerjem premlevali to tematiko. Pa ne bo držalo! Šele ta dan sem doumela čisto zares, kaj naj bi to bilo. Potem pa sem se vprašala, ali »me nesejo« tujke (ni zastoj, da jih ne maram uporabljati!), ali pa sem pomen te besede v resnici razumela komaj takrat, ko sem doživela tisto nekaj, ko mi je bilo potem v hipu jasno, da je to to. Ja, svoboda vsakega osebkna na tem svetu... in kdaj se ta svoboda čisto zares neha, ko rečemo, da takrat, ko posegaš v življenje in svobodo nekoga drugega.

foto: Žanin

Tega je bilo ta dan polno! Kar pršilo je naokoli od tega poseganja... ker je prva menila, da ne more dovoliti, da ji druga počasi umira pred očmi; ker je druga prepričana, da ji prva ne dovoli lastnega razmišljanja že od nekdaj; ko sem se kot tretja znašla v dvojni vlogi: strokovnjakinje in sočloveka in se soočala s težavo, ker sem čutila (nikoli izrečeni) pritisk tako prve, ki moleduje po pomoči in tudi druge, ki je s svojim umikanjem (nehote) ves čas dajala občutek, da je potrebna podpore in razumevanja... Da ne govorimo o vseh ostalih, ki so svobodo vseh treh presekali po svoje, po službeni dolžnosti ali pač po strokovni oceni. Prva se teh poseganj drugih prisotnih ni niti pravilno zavedala, druga je to zelo občutila, tretja pa sem si z razumevanjem in čutenjem svobodo jemala sama, ker sem na koncu obsojala dejanje vseh ostalih in svojega. In ne boste verjeli, da to tako grozno boli... da ti te bolečine ne more nihče vzeti. Lahko bi se samo me tri med seboj pogovarjale, si opisovale, kako se katera počuti in ugotavljale, da se vse tri zelo bedno, ne enako, niti ne nujno katera bolj ali manj, pač pa v vsakem primeru, slabo in nemočno. Ampak to najbrž ne bo mogoče, ker če do sedaj ni bilo, se na stara leta ne bo nič kaj spremenilo in spet mi je lahko samo jasno, da govorjenje ni prav naporno, še posebej če ti to »leži«, pogovarjati se, poslušati in slišati sočloveka, ga vzeti točno takega kot je in si ne škoditi med seboj, posegati v svobodo drugega in hkrati nemoteno živeti svoje življenje, to pa prav gotovo sodi med najtežja dela na tem svetu.

Žanin

Opodpiram - NATAŠA SUKIČ

018
KRALJI
ULICE

Kako dojemate brezdomstvo in kdaj ste se s pojmom (prvič) поблиže srečali?

Kot otrok socializma brezdomstva v času odraščanja pravzaprav nisem poznala. Ne spominjam se, da bi v tistih časih videla enega samega brezdomca. Iskreno povedano, sploh nisem vedela, da brezdomstvo obstaja, dokler s svojo prijateljico (bili sva študentki) nisem s štopom odpotovala v London. Tam sem prvič videla brezdomca. Spominjam se, kako je ležal na pločniku na kartonih. Prizor me je pretresel. Šele takrat sem dojela, da na svetu živijo ljudje, ki nimajo doma. Takrat sem tudi dojela, kako zelo različen je kapitalizem od socializma. Pravzaprav še danes ne vem natančno, kako je bilo z brezdomstvom v nekdanji Jugoslaviji. Zagotovo so obstajali ljudje, ki zaradi tega ali onega razloga niso imeli doma. A jaz takrat resnično nisem videla niti enega samega. Seveda se je to boleče spremenilo v času tranzicije družbenega sistema. Socialna država umira, ljudje izgubljajo službe, plenilske kapitalske elite so dodobra opustošile družbo, prepad med revnimi in peščico bogatih je vse globlji. Danes na pragu revščine ali pod njim živi že vsaj pol milijona prebivalcev Slovenije. Obrazi brezdomcev, ki jih srečujem na ulicah mesta, so v bistvu obrazi popolne krivičnosti tega sveta. Celotna družbena klima me polni s tesnobo.

Kakšen se vam zdi odnos do brezdomcev v današnji družbi?

Ovisno, s katere pozicije gledaš. Če se sam komajda preživljaš, si zagotovo bolj občutljiv za take stvari, bolj zaznavaš stiske drugih. Sprememba družbenega sistema iz horizonta novih generacij izrinja občutek za skupnost, solidarnost in empatijo do sočloveka, te vrednote nadomeščajo individualizem ter stremljenje k čim večji uspešnosti in kopičenju materialnih dobrin. V bistvu težko ocenjujem, kakšen je odnos družbe kot celote do vprašanja brezdomstva. Na eni strani so plemeniti posamezniki, humanitarne in druge nevladne organizacije, ki se intenzivno ukvarjajo s tem vse bolj perečim problemom, tudi država in lokalne skupnosti skušajo z določenimi programi lajšati trpljenje brezdomnih ljudi, po drugi strani pa imam občutek, da je prisotna nekakšna množična slepota; ogromno ljudi odvrta pogled, nočejo videti, da med nami živijo ljudje, ki nimajo doma.

Kakšna se vam zdi trenutna situacija v primerjavi s preteklostjo?

Ekonomska kriza, kapitalizem, umiranje socialne države, socialna izključenost ranljivih skupin in vse večji razkorak med revnimi in bogatimi ..., vse to so razlogi, da je situacija izjemno težka in po mojem mnenju mnogo slabša kot v prejšnjem družbenem sistemu, ki je gradil na solidarnosti in nekakšni uravnilovki med vsemi družbenimi razredi.

Kako bi po vašem lahko izboljšali stanje oziroma kaj je po vašem tisto, kar bi svet lahko naredilo lepši kraj za vse?

Spremenila bi družbeni sistem, kapitalizem bi moral

foto: osebni arhiv

nadomestiti demokratični socializem. Že takoj pa bi uvedla UTD (univerzalni temeljni dohodek), a ne neoliberalne inačice, ki bi s tem ukinila druge socialne transferje (ti bi morali ostati).

Poznate projekt Kralji ulice in kaj menite o njem?

Poznam, seveda. Plemenit projekt, ki omogoča brezdomcem povrnitev dostojanstva. Občudovanja vredno.

Morebitne pozitivne in/ali negativne izkušnje z brezdomci, anekdota?

Pozitivne. V Trnovem sem se, ko sem še živela tam, na nek način spoprijateljila z neko brezdomko. Od nje sem tudi po večkrat kupila isto številko časopisa Kralji ulice, z njo klepetala, res sva imeli zanimive debate, vedno je čuvala moja kužka, ko sem šla v Mercator. Izjemna ženska. Skratka, res lep človeški stik.

Bi morda sami kaj posebej izpostavili?

To, da bi lokalne skupnosti in državne institucije morale nameniti več sredstev za projekte, kot so Kralji ulice, da bi morale v sodelovanju z nevladnimi organizacijami razvijati in vpeljevati inovativne nastanitvene programe za brezdomce. Vlada in lokalne skupnosti ne bi smele dopustiti, da je kdor koli, ki živi v tej državi, lačen, brez strehe nad glavo in brez zdravstvene oskrbe. To je preprosto nedopustno.

Življenjski moto?

Svoboda, enakost, bratstvo.

Intervju pripravila MG

ČE REČEM, DA JE BEGUNEC ČLOVEK, IZDAJAM SVOJ NAROD;
ČE PA REČEM, DA BEGUNEC NI ČLOVEK, JE TO SOVRAŽNI GOVOR ...

JURIJ KUNAVER

IZSEK ČASA

Zgodovina pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme kot so se pojavljale pred »100 leti«. V novostari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi, ki nam jih je iz svojega nabora predala Nena Židov.

Iz bližnje okolice ljubljanske 10. marca. — Letošnja zima, ki pa tega imena ne zasluži, je res lepa in mila; če bo pa dobre nasledke imela za nas kmete, to le Bog vé. To pa tudi ni napotilo me do pisanja teh vrstic; neka druga reč mi je potisnila pero v roko, pisanja le malo vajeno, in to je nadloga, katero moramo le mili zimi na rovaš vrezati. To je namreč silna množina potepuhov in mladih, čvrstih beračev, katerih je to zimo skoro toliko, kakor na polji miši. Ta sodrga — med njo so tudi nič vredne ženske — se podnevi potika po vseh kotih, krađe, če more, zvečer pa nam pride v hišo in prosi — ne! — kar naravnost zahteve večerje in prenočišča. Kaj li more kmet! Ali bo tacega korenjaka odpojal? Saj si potem še svest ni, da bi mu ponoči ne zažgal. Ti so hujši od ciganov. Nekateri se podajo zvečer v mesto, menda zato, ker jim podnevi policija ne diši. Zvečer in ponoči so pred njo menda bolj varni, ker sem sam v Ljubljani videl potepuha, kateri je dopoldne pri nas strahoval ženske, da je dobil, kar je hotel imeti, ko je prišel v gostilnico, v kateri sem jaz bil, ter tožil in lagal gostom, češ, da je bolan in ga niso hoteli vzeti v bolnišnico, pa da zdaj nima kje prenočiti. Največ je take sodrge pod Golovcem in okoli Tivolija; to sem sam videl in mislim, da tudi marsikak Ljubljčan, ki hodi tje na sprehod. Ti potepuhi so tako drzni in videti tako pogumni, da se jih marsikdo boji. Od kod so se vzeli, ne vem, a to rečem, da jih nobeno zimo ni bilo toliko, ko letos. Morda so v hujših zimah sedeli na „Žabjeku“. Včeraj sem v Ljubljani slišal in tudi nekaj bral, da je ministerstvo poslalo o tej zadevi vsem okrajnim glavarstvom nov opomin, naj ravnaajo ojstro po postavi zoper vlačugarje; nadjam se in gotovo z mano vred vsa ljubljanska okolica, da je tak ukaz prejelo tudi sl. okrajno glavarstvo ljubljanske in da ga ne bo v koš vrglo.

Dostavek vredništva. Tudi v Ljubljani, v mestu, čutimo to nadlogo, posebno po stranskih ulicah. To je uže kar eksekucija. Pred moškimi imajo taki cigani, ki pa večidel uže od daleč po „šnopsu“ smrde, še nekaj strahu, pred ženskami pa nič. Po gostilnicah in kavarnah smo jih pa tudi mi uže o ponočnem času večkrat videli prav nadležne, kar se je nam čisto novo zdelo. Ob gorkih dnevih spé v hosti, proti večeru pa jih vidiš vračati se v mesto na rop; vzlasti Tivoli je njihov paradiž ali pa shajališče. Tudi mi toraj želimo, da bi ljubljansko okrajno glavarstvo novega ukaza ministerkega ne vrglo v koš in da bomo po okolici ljubljanski, posebno ob gozdu pod Turnom, večkrat videli žandarje in da ti ne bodo tako malo radovedni, kakor so do sedaj.

Kmetijske in rokodelske novice 1882, l. 40, št. 11

MEZOPOTAMIJA

**ODPELJI ME DOMOV,
V MEZOPOTAMIJO GLEDAT,
KAKO ZORI ZLATO ŽITO.**

**GLEDAT KAKO MOČNO SIJE
SONCE, NA VSE STRANI NEBA.**

**PELJI ME DELAT TJA,
VLEČ OGROMNE SKALE,
VSE OD MORJA DO MORJA.**

**ŽITO SE JE SPREMENILO,
SKALE SO SE OKRUŠILE,
SONCE PREKRIVAJO SENCE.**

**LETIM SKOZI ČAS
IN TAM SEM OKRUTNI VLADAR.
POZNEJE, PO ŽIVLJENJU,
ME BALZAMIRAJO.**

B. T.

Gostujoči kolumnist:

Darij Zadnikar

PREPOZNATI FAŠIZEM IN SE ORGANIZIRATI

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

O naravi in iztirjeni »logiki« fašizma je bilo že veliko povedanega tudi s strani velikih mislecev v času katastrofe vzpona nacifašizma in druge svetovne vojne. Za razumevanje te družbene in politične kuge so neogibni zapiski Walterja Benjamina in teorija avtoritarne osebnosti Theodorja Adorna in Maxa Horkheimerja pa vse do ugotovitev Gillesa Deleuza, da vzpon fašizma temelji na mikropolitiki, na vsakdanjem fašizmu, ki raste med nami, navadnimi ljudmi. Tudi Umberto Eco je napisal uporaben kratek in jasen seznam značilnosti fašističnega imaginarija.

Moje stališče je, da se v tržnem gospodarstvu splošne tekmovalnosti, ki nas osami tako, da drug v drugem vidimo zgolj grožnjo, vzpostavi vertikalni sistem nenehne evalvacije, kjer je oni zgoraj več vreden, tisti spodaj pa manj. Vsi smo kot posamezniki obsojeni na to, da bi se morali uklanjati tistim zgoraj in najti olajšanje v tem, da bi se znašali nad podrejenimi. Družbene vezi so razkrojene in Margaret Thatcher je imela prav, ko je trdila, da družba ne obstaja, ampak zgolj posamezniki. Nekateri od teh so izvrženi, bodisi ker ne zmorejo bodisi pa nočejo pristati na to tržno vojno vseh proti vsem. Tako kot brezdomci.

Takšnemu sistemu se je moč učinkovito zoperstaviti le s solidarnostjo: tako da nasproti tej vertikali konkurenčnih posameznikov postavimo horizontalne povezave, nekakšne odporne skupnosti. Konec koncev je to smisel razrednega boja, sindikalne organiziranosti, emancipacijskih družbenih gibanj, pa najsi gre za skrb za okolje, pravice žensk, staroselcev ali LGBT. V vseh primerih gre za *dobro* življenje in ne za domnevno varnost in udobje. Če so te vodoravne solidarnostne skupnosti šibke in razbite, potem zlasti v času krize posamezniki niso več ljudstvo, ki bi bilo sposobno politične volje, temveč so zgolj seštevki individualiziranih frustracij oziroma drhal. Ta nima več nikogar pod sabo, in da se frustriranci v tržni tekmi ne bi čutili kot zgubarji, rabijo namišljene skupine, ki so obsojene, da ostanejo vedno spodaj in na drugi strani, kjer niso tekmeči v konkurenčnem prerivanju. Imamo Jude, Rome, izbrisane, homoseksualce, begunce ... Obsojene na to, da so izločeni, izključeni, izbrisani. Ampak izključeni iz česa, če družbe ni več? Če ni več skupnostnih mehanizmov preživetja in *dobrega* življenja? Saj smo v resnici vsi izključeni iz razpadlih skupnostnih vezi, da bi se lahko udeležili resničnostnega šova, ki je nadomestil realnost do te mere, da so najbolj abstraktne finančne špekulacije neogibna »realnost«, ki se ji mora prilagoditi tudi beda milijard ljudi. Tu si mora drhal zamisliti navidezne fantastične skupnosti, kot so to »Država«, ki nima zveze z demokratičnim usklajevanjem prioritet, »Narod«, ki nima zveze s kulturno dediščino, ki je bila venomer odprta v soseščino, »Patriotizem« oziroma »Domoljubje«, ki ne more brez strahu in sovraštva, »Jezik«, ki je oskubljen pomena in napolnjen s frazami, »Tradicija«, ki blodi o starodavnih koreninah, o katerih noben zgodovinar nič

foto: Aleksander Petric

ne ve, »Vera«, ki hrani verske institucije in njihovo hierarhijo, obenem pa siromaši duha, »Vodja«, ki je po navadi tepec, ki so se mu pametni smejali, potem pa so morali umolkniti, če niso hoteli biti izvrženi, »Rasa«, ki nima sledi v DNK, »Družina«, ki komaj diha brez države, parkirišča, TV-ja, doma ostarelih, preoblečenega patriarhata, »Moški«, ki starodavno junaštvo v pisarniškem okolju dokazuje z avtomobilsko znamko, »Ženska«, ki se najde v modrostih telenovel. Ko se oskubljena realnost konkurenčnega prerivanja posameznikov prekrije s temi fantazmagoričnimi nadomestki skupnosti, potem na individualni ravni govorimo o shizofreniji, na kolektivni pa o fašizmu.

Pred leti je staroselsko gibanje zapatistov ob dilemi, ali se udeležiti ali ne volitev, ki venomer pripeljejo na oblast enako korumpiran politični razred, pa najsi ima levi ali desni predznak, sklenilo, da je pravi odgovor v tem, da se ljudje organizirajo. Gre za to, da se obnovijo horizontalne vezi. Tiste, ki jih je uničil neoliberalizem, pa tudi tiste, ki jih zahtevajo nov čas in nove življenjske prakse. To je alternativni sistem in ne kakšne fantazije o idealnem sistemu, ki nas čaka v izmikajoči se prihodnosti. Če ni solidarnosti in mreženja horizontalnih skupnosti, potem je edina alternativa barbarstvo, ki se nam zopet nastavlja v podobi fašizma. Če se temu ne zoperstavimo z vsemi močmi, potem bomo v kratkem kot Erdoganova Turčija, le zastave bodo drugačnih barv.

Najprej moramo znati prepoznati fašizem, potem pa se znati organizirati v skupne fronte.

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

POGOLTNILA BI TE.

ZLILA BI SE V TVOJE PRETEPENO OBDOBJE.

PREBUTALA BI TVOJE STENE IN IZDELALA VROČI PLASTELIN.

SPILA BI VSE TVOJE POTREBNO OGNJIŠČE.

KI HRANI,

KI RAJCA,

KI MEDE,

KI CUKA MOJE MEJE.

PRESTIŽNO ODPIRAJ NOGE!

PRESTIŽNO KRADI TON VZDIHLJAJEV,

KI POKRITI SO Z ODEJO,

KI ČAKAJO BORDEL.

ANASTAZIA OM:

PRESTIŽNO ODKRIJ ODEJO.

PREBUTAJ STENO.

Z VROČIM PLASTELINOM ZALIJ OBDOBJE PRETEPENO.

PREMAKNI MEJO V NESKONČNO OGNJIŠČE POTREBNO.

MEDI, RAJCAJ IN HRANI ME Z BORDELOM.

POGOLTNI UKRADENE TONE VZDIHLJAJEV.

IZBRUHAJ SE MED NOGE RAZPRTE.

OKNO ZAPRI DOBRO,

DA MED SOSEDI NE BO RAZVPITEGA PREPIHA.

Foto: Sandra Pozun

Kraljevi recenzor:

MITJA DRAB: NOČNE ŽIVALI, LUD LITERATURA

Nočne živali so v svojem bistvu ljudje, le da se ponoči (morda ker se takrat čutijo (naj)bolj varni) priplazijo iz svojih skrivališč, tudi iz svoje lupine, in potujejo dalje v svet. V tem se srečujejo pa tudi trkajo v svetove drugih, se spoprijemajo z bojaznimi, zadržki, čustvi naklonjenosti ali ljubezni, tudi sovraštva in zavrtosti (z vsem pač, kar tvori ta naš ljubi svet) ...

Mitja v pesmih pretanjeno obdela odnose s starši in predniki, s partnericami (puncami), ki to so, bi si želel(i), da bi bile, pa nikoli niso (bile), ker preprosto splavajo mimo v življenjskem mimohodu, ter z vsemi temi, s katerimi dejansko pristane(mo) v (takšnem ali drugačnem) odnosu.

To počne umeščen v sodoben svet tehnologije in ostalih pogojev (mlade)

generacije, ki je brez pravih (tj. ugodnih) pogojev.

Razmišlja o tem, kako globoko se ljudje navežemo, na kaj vse se navežemo (mar res tudi na stvari) in komu zavidamo. Sčasoma se izkaže, da ne zavidamo čisto zares, saj je pomembno biti, kar si, in izpolniti svoje poslanstvo s tem, kar imaš na razpolago. Tega, kar smo, roko na srce, nočemo in tudi ne bomo spremenili. O čem torej govorimo, ko govorimo o ljubezni? In na kaj mislimo, ko gledamo televizijo ali ko nam crkne internet? Takrat na primer lahko napišemo pesem. Morda ne bo *legendarna*, ampak kakšen je recept za to?

Drabova poezija je fina zmes premišljujočega, ki skuša biti v prvi vrsti logično, pa vendar v ozadju čutimo vso težo, boljše moč (prikritih) čustev.

foto: arhiv LUD Literaturji

Vsekakor vredna, da se poglobiš. Priporočam ☺.

MG

022
KRALJI
ULICE

CRVENA JABUKA, CVETLIČARNA

20. 1. 2017 je bil v Cvetličarni v Ljubljani veliki koncert hrvaške skupine Crvena jabuka. Začel se je ob 22.30 in je trajal tam neke do 1.30 zjutraj. Na koncertu je bilo veliko ljudi vseh vrst. Bend je prepeval vse najboljše hite, kot so npr. Stišu me sjećanja, Nekako s proljeća, Tamo gdje ljubav počinje, Tugo, nesrečo, Volio bih da si tu, To mi radi, Bježi kišo s prozora, Tuga, ti i ja, Da mi je do nje, Zovu nas ulice ...

Koncert je bil brežhibno organiziran, tako da smo vsi prisotni lahko in tudi dejansko smo uživali ob glasbi in plesu.

Najlepše se zahvaljujem organizatorjem za obe donirani karti, v upanju, da bomo še kdaj sodelovali, kot tudi Mirjam za posredovanje prošnje organizatorjem za karte.

Darko Gostan

foto: Darko Gostan

RITEM MLADOSTI, 9. 12. 2016

Na Collegium in Radio Antena smo poslali prošnjo za donacijo štirih kart za razvedritev mladih, nastanjenih v nastanitveni podpori društva Kralji ulice. Prošnjo so nam odobrili in tako smo bili v veselem pričakovanju petka, 9. 12.

I, K, N in G smo se veselili koncerta in komaj čakali, da bo večer. Pred koncertom smo se dobili še na pijači in malo poklepetali. Nato smo se lahko s kartami za koncert zastonj z avtobusom pripeljali na sam dogodek.

Dvorana Stožice je bila nabito polna. Vsi smo poplesavali in prepevali najbolj znane komade Siddharte in Big Foot Mame, ki so prvič nastopili skupaj na enem odru. Navdušeni smo bili nad samo izvedbo, saj je bil koncert izpeljan tako, da so igrali

izmenično, vsak je bil na enem koncu odra osvetljen za en komad in potem naslednji, šlo je za navzkrižno igranje nam vsem znanih hitov. Siddharta in BFM so definitivno zažgali s skupno izvedbo Nisem več s tabo na soncu, ki smo jo vsi v dvorani skupaj z njimi glasno prepevali. Po njihovem končanem koncertu je precej ljudi odšlo, mi pa smo vztrajali še na DJ Umeku in poplesali še malo na Filatov & Karas.

Bil je popoln večer, za kar se vsi štirje najlepše zahvaljujemo agenciji Collegium Mondial Travel in Radiu Antena, ki sta nam obisk dogodka omogočila!

Nika Verdnik

GLEJ IN SE ČUDI, KINODVOR

V filmu je prisotno sanjarjenje o povezanem svetu. Občudujemo lahko računalnik, s katerega je bila poslana prva elektronska pošta. Včasih je bila to ZF, danes je (kruta, morda za koga tudi lepa) realnost. Osupnil me je prizor z budističnimi menihi, ki namesto da bi meditirali in molili, raje tvitajo. V filmu se je vse odvijalo na način, kot se je razvijala tehnologija. Prisotni so vzponi in padci, predstavljene vse zmogljivosti interneta in umetne inteligence. Še malo pa nam bodo začeli brati misli. Posredno sta omenjena tudi Snowden ter svetovna hekerska baza in razloženo je, na kakšen način lahko denimo FBI izsledi sumljivo osebo. Z različnimi triki (recimo s predstavljanjem v imenu drugega) se dokopljejo do gesla ali kode in podatki so na dlani. Lahko tudi namensko ustvarijo viruse, v filmu je predstavljen tovrsten laboratorij. Da niti ne omenjam sond onkraj sončne energije za jedrsko orožje ...

Marsikaj od tega je predvidel že Nikola Tesla. Recimo leteči krožnik, ki je bolj varen kot letalo. Stvari, o katerih je razmišljal in jih snoval, počasi odkrivajo ter ga začenjajo razumeti, tako

foto: arhiv Kinodvora

kot njegovo prodorno znanje, ki je bilo preveč napredno za sodobnike.

Imeli smo priliko videti tudi robote, ki bi denimo lahko odpirali ventile v nevarnih nuklearnih elektrarnah in podobno. Planirajo vsekakor tudi povezavo interneta med Zemljo in Marsom. Vsem bralcem Kraljev toplo priporočam ogled filma, ki prav res opraviči naslov.

Smiljana Bradonjić

OSEM DNI V TEDNU, KINODVOR

Nihče, vključno z Beatli, ni pričakoval tako neverjetnega in evforičnega razpleta dogodkov v življenjih večinske svetovne populacije. Je šlo za moč glasbe ali zgolj hormonski preboj (vpliv oboževalk ☺)? Film dokumentarne narave prikazuje zbirko posnetkov skupine v najbolj aktivnih, koncertnih letih. Se pravi od prigrad na nemški turneji, stilske preobrazbe, glasovne mutacije, adolescence v najbolj »svobodnih« letih pa vse do studijskega zaključka delovanja skupine. Če si kdaj vzel/a v roke kakšno čtivo o tej legendarni skupini, si večino videnege že vedel/a. Pa vseeno kaotično dogajanje, prikazano s perspektive takrat še precej neizkušenih, a nadvse prijetnih mladeničev iz družin angleškega delavskega razreda, nekako pritegne gledalčevo pozornost. Ne glede na to, ali vidiš kozarec napol poln ali napol prazen, jim ni težko priznati težkega, a zasluženega in prigranega uspeha. Nazadnje pa še moje subjektivno kot tudi strokovno mnenje; opevam izjemnost teh

foto: arhiv Kinodvora

štirih glasbenikov z nekaj pomoči prijateljev! Kot analitik bi filmu dodelil oceno 6/10.

m@c

ANA KARENINA, SNG DRAMA, 22. 10. 2016

Prešuštvo, zmeta o ljubezni, krivda, kaznovanje, odpuščanje, sramota, ponižanje, ljubiti in živeti ter spet odpustiti. Vse to v Ani Karenini, ki jo je mojstrsko odigrala Polona Juh, prav tako mojstrsko je tako mojstrovino dramatiziral ter režiral Dušan Jovanović. Navdušilo me je vse po vrsti, od glasbe do scene. Vronski (Klemen Janežič) in Ana Karenina (Polona Juh) sta na plesnem večeru odplesala tango, nabit s čustvi in tako pretanjen, kot je bila njuna ljubezen. Prizor je ostal v meni. Ana se od vznikle ljubezni preko samokaznovanja spravi do osamitve, izobčenja iz družbe ter izgube tako finančnega, kot tudi stanovskega položaja. Da, v takratni Rusiji je bil položaj poročene ženske težak. Licemerstvo v določenih krogih, krščanski pogled na zakon. Danes pa gre za iskanje smisla življenja v ljubezni, ki je večna. Najdemo jo skoraj v vsakem filmu ali drami. Sprašujem pa se, ali je velika, čista ljubezen v današnjem kapitalističnem svetu sploh še mogoča.

foto: Peter Uhan

Tolstoj bi zapisal: »Ko je zmanjkalo ljubezni, so si izmislili spoštovanje, da bi zamašili praznino! Tam, kjer se konča pekel, se začne ljubezen.«

Barbara Jozelj

VOJNA IN MIR, KOPRODUKCIJA SNG Drame, MGL-JA IN CANKARJEVEGA DOMA

Dramatizacija znamenitega (in predvsem obsežnega) romana L. N. Tolstoja (impresivnih 1.500 strani) *Vojna in mir* je pustila mešane vtise. Povsem razumljivo, da je spraviti na oder tako delo trd oreh, ki ga je skušal streti Silviu Purcаре. Ne povsem uspešno, če si dovolim kritizirati. Kar lahko takoj utemeljim s prevelikim množtvom simultanih dogajanj na odru, ki jim povprečen – pa čeprav podkovan gledalec in/ali bralec – težko sledi, ter preprostim dejstvom, da je v mnogih odsekih zatajila akustika, saj govora igralcev (do balkona) enostavno ni bilo moč slišati! Igralska zasedba (25 igralk/cev, ki so vsi odigrali več različnih vlog), denimo: Jernej Šugman, Matej Puc, Janez Škof, Aljaž Jovanović, Marko Mandić, Bojan Emeršič, Pia Zemljič, Jana Zupančič, Boris Ostan, Vojko Zidar ..., je za razliko od prej naštetih pomanjkljivosti svoje delo opravila vrhunsko, mirne duše lahko pohvalim tudi sceno (viseči »kipi« političnih »mogotcev« – Napoleona in ostalih – in ne nazadnje zemeljske oble, ki spominja na luno) ter tudi glasbo, za katero je zaslužen skladatelj Vasilе Širli.

Kot že ime pove, je drama umeščena v obdobje nemirov, izbruha vojne in udeležbe ruskih sil v vlogi zaveznic Avstro-Ogrski. Izpostavlja vprašanje posameznikove odgovornosti in tudi miru kot takega. Ali ta sploh obstaja ali pa je bolj res, da pod površino (nezavedno) vedno vre nagnjenost človeške narave k unič(va)nju

foto: Peter Uhan

in propadu? *Vojna in mir* sta pravzaprav sinonima, dve plati iste zgodbe, le da ena terja več žrtev, rešitev pa je (lahko) smrt. Spektakel si je vredno ogledati, saj podobno kot *Iliada* pred približno dvema letoma nudi gledalcu priliko za Veni, vidi, vici. In zagotovo se najde še kaj za popotnico.

MG, Izbrisanije Apartridović #684

ČOMPE, LAYERJEVA HIŠA, KRANJ

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika je bila Prešernova *Kam* za uverturo, zrecitirana s strani Janeza Škofa, igralca pa tudi harmonikarja in vokalista imenitne skupine Čompe, v zelo primernem ambientu Layerjeve hiše, imenitna uvertura h koncertu. »Saj sva s Prešernom navsezadnje rojena na isti dan, z razmakom stoletja in nekaj let,« je zbranim zaupal Škof. Koncert je bil razprodan, repertoar pa je zaobjel skoraj vse skladbe s CD-ja Ogenj v ustih, mnogo tega je uglasbena poezija (vsaj zame in verjetno še za koga) velikega poeta Daneta Zajca pa tudi Edvarda Kocbeka in Milana Jesiha. *Himalaja* uhaja iz Kolumbove mape in terja od ljube, naj ga opustoši za zadnjo noč. Ali *Potepuh*, komad, ki ga je Škof namenil ženskam, češ naj kaj odnesejo od besedila. Moški je pač potepuh, sprijazni se, če se lahko. *Repa*

je (spet zame) ena najlepših ljubezenskih balad, čeprav z nesrečnim koncem (kdo pa še ni kdaj okusil bridkega razhoda). *In tebe ni*, z obeti, ker »si bila poslednja nada, v življenju, ki me vrglo je ob tla, prišla si k meni lepa vsa in mlada in rekla ljubi in mladost bo spet prišla«. Verjetno iluzija. Pa *Rože noči*, sinonim za pogubnost alkohola, ki te pusti samega v gluhi noči. Skoraj za konec pa *Dva vrana*, ki v zimski pokrajini iščeta pot domov. In še izvrstno izpeljana *Človeška ribica* (zlata v bistvu, ki je za kazen na vekov veke obsojena, da bo človeška) in bi lahko bila fin, nekoliko hudomušen promo za lepote Slovenije. Gotovo sem kaj pozabila izpostaviti, nisem pa pozabila fine atmosfere in še bolj žlahtnega nastopa. Zagotovo se še kdaj srečamo.

MG

foto: MG

GORENJSKI SLAVČEK, SNG OPERA IN BALET

V mesecu februarju nam je operna hiša prek društva Kralji ulice omogočila ogled predstave *Gorenjski slavček* pod taktirko Igorja Švare. V predstavi je bila genialnost pevcev in pevk občudovanja vredna, navdušili so me predvsem njihovi glasovi, premišljevala pa sem tudi, kako trdo delo je to!? To vem iz lastnih izkušenj, saj sem tudi sama obiskovala ure solopetja. Spominjam se, da mi je učiteljica vedno govorila, da moraš za

tri minute izvrstne odrske izvedbe iz sebe iztisniti vse atome moči. In ne le da so imeli izvrstne glasove, tudi svojo vlogo so perfektno odigrali in odlično peli v vsaki pozi. Poleg tega se mi je predstava dopadla tudi zato, ker je bila barvno bogata. Predstavo so enkratno dopolnili/e tudi baletniki in balerine.

Iva Tisa

HARRY POTTER IN OTROK PREKLETSTVA, MK, 2016

Za najnovejšo mladinsko knjigo pisateljice J. K. Rowling (napisano skupaj z dvema sodelavcema v obliki dramskega besedila) lahko rečemo, da zopet začara v tej meri, da si želimo nadaljevanja.

To je osma zgodba o Harryju Potterju, ki pa se dogaja devetnajst let pozneje. Spremljamo tri družine:

Harry Potter in Ginny Weasley imata tri otroke, eden od njih je Albus Robaus Potter, obremenjen tako z očetovo slavo kot svojim imenom in katerega Klobuk Izbiruh že takoj na začetku dodeli v Spolzgad. Spoprijatelji se s Scorpiusom Malfoyem, ki živi s svojim očetom Drecom Malfoyem. Tu sta še Hermiona Granger, zaposlena na Ministrstvu za čaranje, in njen mož Ron Weasley, ki vodi Vražje vragolije bratov Weasley. Imata hčerko in sina. Ključni predmet, ki poganja zgodbo naprej in nazaj, je ČASOTRESK. To je mala peščena ura, s pomočjo katere se glavni junaki kar nekajkrat prestavijo v preteklost in vrnejo v sedanost. Za časa študija na Bradavičarki je časotresk uporabljala Hermiona, ko je z njegovo pomočjo obiskovala predavanja, ki so se v prenatrpanem urniku prekrivala. Torej je že takrat z majhnimi dogodki (metuljev efekt) spreminjala zgodovino, kot jo poskušata v tokratni zgodbi, s precej večjimi posegi (efekt orjaškega metulja), nekajkrat spremeniti Albus Potter in Scorpius Malfoy.

Skozi vse to spremljamo zapletene rodbinske odnose, presenetljive karakterje (všec mi je Scorpiusov humor), prijateljstva in sovraštva, uroke, čarovnije, nad vsem pa grožnjo potomcev tistega, ki ga ne smemo imenovati (čeprav ga zdaj, v tretji generaciji, pogumno imenujejo).

Prevod Jakoba J. Kende ostaja super s svojim zabavnim besednjakom, prav obožujem prašek frčasek, fintes razkrites, esenco semikrinko, nosokradni dah, žvadrn, pernični urok ...

Nataša Skušek

PO MOJEM MNENJU: ČAROBNOST VAS BO OČARALA! Knjiga Harry Potter in otrok prekletstva vas bo preprosto očarala! V njej so zapisani dramatični dogodki, ki te ganejo do solz ali prisilijo v krogot.

Knjiga govori o fantu Albusu, sinu slavnega Harryja Potterja in Ginny Weasley. Na presenečenje vseh ga dodelijo v Spolzgad, spoprijatelji pa se s Scorpiusom, sinom Dreca Malfoya. Medtem ko Albus poskuša popraviti očetove napake iz preteklosti, se spet začnejo spletati mračne sile. Albus in Scorpius bosta morala na lastni koži okusiti bes Mrlakensteinovih potomcev ...

Vidi se, da je J. K. Rowling med pisanjem knjige uživala. In kadar uživa dober pisatelj, uživa tudi bralec. Zato upamo, da J. K.

Rowling ne bo odnehala s svojim fantastičnim pisanjem ZGODB o Harryju Potterju!

Indija Stropnik, 11 let

foto: osebni arhiv

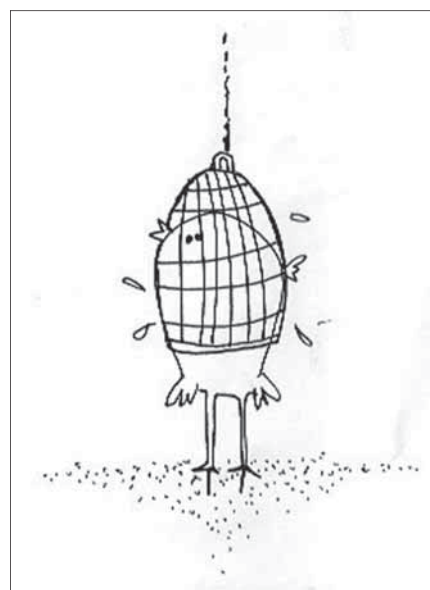
Izza rešetk:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

DISKRIMINACIJA V SLOVENSKIH ZAPORIH

Danes, ko pričujoči politični dogodki in dejanja kažejo domala povsod in praktično na vseh življenjskih področjih na kršenje temeljnih človekovih pravic, se ne moremo izogniti besedi diskriminacija, ki pomeni neenako obravnavanje posameznikov v primerjavi z drugimi zaradi rase, jezika, etnične ali verske pripadnosti, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti, izobrazbe, socialnega statusa, gmotnega stanja, družbenega položaja itn. Diskriminacija ogroža, omejuje ali onemogoča uresničevanje ali uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Diskriminacijo prepovedujeta Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah (MPDPP) ter Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (MPESK), ki sta temeljna, zavezujoča mednarodna instrumenta s področja varstva človekovih pravic. Iz navedenega sledi, da bi določila, če bi se izvajala, prinesla mir med narodi, ljudmi, idilo na planetu nasploh. Vendar se ne. Kar

je še bolj zaskrbljujoče, se diskriminacija dogaja pred našimi očmi, prek medijev, v živo. Kako pa se z reševanjem teh določil spopadajo v totalitarnih ustanovah, na primer v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ)? Z odvzemom prostosti ljudje ne izgubijo osnovnih človekovih pravic, ravno tako ne svojega dostojanstva. Določeni so mednarodni standardi, zapisani v konvenciji Organizacije združenih narodov in Sveta Evrope. Člani mednarodnih pogodbenih teles na koncept prestajanja zaporne kazni v Sloveniji nimajo pripomb. Problem prezasedenosti in ukrepi za zmanjšanje števila zaprtih oseb pa so v priporočilih mednarodnih pogodbenih teles izkazani kot prioriteta, s katero se Slovenija mora soočiti in jo prednostno reševati. Toda za izvajanje koncepta so potrebni resursi, materialni pogoji, pri čemer je sistem odvisen od razpoložljivih sredstev, ki so posledica razumevanja najbolj odgovornih v državi. Tistih, ki postavljajo prioritete.

Damjan Majkic

Torej, ali lahko v primeru prenatrpanih slovenskih zaporov, kjer so zaprte osebe oropane dostojanstva, govorimo o diskriminaciji? Prikimavam.

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

14. 01.>> Prodajalka 678 (Ana Beganović – op. ured.), Tuš Logatec. Hvala za nasmeh. Polepšala si mi dan.

19. 01.>> Nevsiljiv in spoštljiv prodajalec 387 (Tadej Gabrovec – op. ured.). Kupila KU, sedaj pa me je prijetno presenetila tudi vsebina. LP iz Celja

22. 01.>> Pozdravljeni! Nekoč, nekje sem slišala, da je življenje kot gledališče, v katerem vsak igra svojo vlogo. In vsak dan ima svojo sceno, le ti isto vlogo. Skozi vse, kar sem v življenju doživela, sem se naučila, da ljudi ne obsojam za to, kako in kje živijo, edino, kar je v moji moči, je, da razumem in pomagam. Zato z veseljem kupim revijo, še z večjim veseljem pa jo preberem. Vaše zgodbe so mi marsikdaj navdih, še večkrat pa v razmislek. Hvala, ker ste, ker so tudi Kralji ulice del naše scene v tem čudnem, čudnem svetu. Lep pozdrav Melanie

30. 01.>> Lep dan se začne z nasmehom. Hvala prodajalcu št. 560 (Dejan Turk – op.ured.) za podarjeni nasmeh. Vse dobro vsem! Uršula

02. 02.>> Super revija. Dobre pesmi, življenjske zgodbe, odbite ideje. Sam srečujem prodajalca pri Hofru pri urgenci. Enkrat na mesec, ko peljem sina na cepljenje na pediatrijo. Prijazen. Včasih mu kupim rogljiček. Enkrat sem mu ponudil Radler, pa je rekel, da ne bo, ker ne pije. Želim mu vse dobro. LP Vid

10. 02.>> Izjemna srčnost prodajalca Kraljev izpred trgovine Spar v Savskem naselju št. 576 (Dušan Marovič – op.ured.) nama s punco vedno polepša dan. Tudi kuška počuva kdaj! Hvala za prijetne trenutke, Anja in Tomaž

12. 02.>> Redno sem kupovala Kralje ulice v LJ in res sem vesela, da jih končno lahko dobim v KR, saj v LJ ne hodim več. Pohvala tokrat ne gre prodajalcu, čeprav je bil zelo prijazen, temveč trgovkam trgovine Hofer v KR. Pozabila sem revijo na blagajni in naslednji dan mimogrede vprašala, če se je mogoče našla. Trgovka, vem da so normirane na hitrost, jo je šla kljub vrsti iskat v skladišče in mi jo dala. Verjamem, da ve, za katero revijo gre. Hvala

026
KRALJI
ULICE

PISMO BRALKE

Spoštovano uredništvo!

Zelo sem vesela, da motiviramo naše »uboge duše«. Ni treba dosti. Lep pogled. Prijazen stisk dlani. Ljubeč objem ne glede na to, ali je oseba umazana, vinjena ali od drog omamljena. Mogoče ena naša prava beseda spremeni njihove poglede. Na ta umazani svet.

Podpiram prodajo časopisa. Vsak mesec ga vzamem. Danes od prodajalke št. 36. Malo sva se pogovarjali. Objela sem jo, zavzdihnila je in mi rekla: »Kot da bi me objela moja mama, ki je več nimam.« Če le morem, posvetim vsakemu par trenutkov. Moja duša je srečna.

Če se človek ne ustavi, ničesar ne izve. Zakaj se jim dogaja? Kako je to mogoče? Moje reklo: Danes tako, jutri pa ne vemo, kaj bo. Ljudje smo pač takšni. Spoštovano uredništvo, lepo še naprej.

Lep pozdrav vsem

Mira

Davor Marovt

GIACOMOV FOTO - KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA V REGGIO EMILII - OPG

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-reggio-emilia>

OPG je italijanska kratica, s katero označujemo psihiatrične bolnice in kaznilnice v enem. Vanje so zapirali psihiatrične bolnike, ki so zagrešili take ali drugačne zločine. Tovrstne ustanove so preživele Zakon 180 iz leta 1978, toda kasneje so bile vendarle odpravljene, v letu 2013 pa tudi dokončno zaprte. Ustanova, o kateri pišem tokrat, je v bistvu edini objekt, ki sem ga uspel obiskati. Ko sem fotografiral, so se zabrisale meje med bolnišnico in zaporom, med nego in zaprtostjo. Vidik bolnišnice se je skoraj popolnoma podredil namenu zapora. Dolgočasne barve zidov in bela vrata so me navedli k razmišljanju o ljudeh, ki so bili tu nekoč zaprti. Po fotografiranju so me peljali v klet, ki je bila, tako se je spominjam, najbolj temačen prostor v celem objektu. Prižgali so veliko luč, pa vendar ni popolnoma osvetlila hodnika. Obdobje delovanja tovrstnih ustanov v Italiji je bilo temačna doba. Približno tako temno, kot je bilo na hodniku.

Giacomo Doni

Bela vrata

foto: Giacomo Doni

Kopalnica

foto: Giacomo Doni

Prostor za pogovor

foto: Giacomo Doni

Celica od znotraj

foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Telesnost, skupinska razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: do 9. 4. 2017

KAJ: Rajko Apollonio: Skrite telesnosti, Slike 2012–2016
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana
KDAJ: do 21. 3. 2017

KAJ: Štefan Planinc, Novi svetovi - Risbe, slike, gvaši in lepljenke 1962–2008
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: do 25. 3. 2017

KAJ: »Ljubljana se klanja Sloveniji« – Pozdravi iz Celja
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: do 5. 3. 2017

KAJ: Zvezdni prah v nas – prof. dr. Tomaž Zwitter in prof. dr. Marko Uršič
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, Ljubljana
KDAJ: 2. 3. ob 18.30

KAJ: Strokovno predavanje Srčika sufizma - Jenček Elena
KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Ljubljana
KDAJ: 15. 3. ob 19.30

KAJ: Življenjska popotovanja: Drago Ivanuša
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61, Ljubljana
KDAJ: 20. 3. ob 19.00

KAJ: S kolesom NaTuro po Slovenski turnokolesarski poti - Pia Peršič in Andrej Martinčič
KJE: Knjižnica Polje, Zadobrovska cesta 1, Ljubljana
KDAJ: 29. 3. ob 19.30

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Deklice in vse, kar je Vmes - Barbara Korun in Ana Porenta
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a, Ljubljana
KDAJ: 20. 3. ob 18.00

KAJ: Pesniški večer – Ivan Dobnik
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, Ljubljana
KDAJ: 21. 3. ob 18.30

KAJ: Pogovorni večer Jubilanti – Milan Dekleva
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 28. 3. ob 18.00

Razno

KAJ: Nova frekvenca, glasbeni pogovor v živo - Jadranka Juras
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, mediateka
KDAJ: 16. 3. ob 18.00

KAJ: Poezija in Stand up: Rok Bohinc in Tomaž Lapajne
Dekleva s poezijo Franeta Milčinskega – Ježka
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 9. 3. ob 18.00

KAJ: Meditacija - umirjenost uma (Shine & Vipassana)
KJE: Budistični center Dharmaling, Pavšičeva 41, Ljubljana
KDAJ: vsak torek in četrtek od 18.00 do 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

V SPOMIN ZDRAVKU

(Sex), drugs and rock 'n' roll je bil Zdravkov moto. Z dneva v dan, od zdravstvenega doma, trgovine do Stigme in Kraljev ulice. Včasih za zidom in včasih v parku, Zdravko v svoji leder jakni in s kavbojskim klobukom. Harley-Davidson in Rolling Stones. Stari roker, gusar, bluzer.

Z Zdravkom sva začela intenzivno sodelovati, ko se je vključil v naš program nastanitvene podpore. Kmalu po vključitvi si je poškodoval nogo in bil nekaj časa v bolnici. Obiski v bolnici, sodelovanje z zdravniki, medicinskimi sestrami, socialnimi delavci, pomoč na domu, vloga za sprejem v dom. Veliko pomoči in podpore sta mu nudila tudi sostanovalca. Urejala sva razne zadeve na

sodišču, stečajni postopek, na banki ... počasi, ampak sva. Z berglami ali z avtom vsepovsod naokrog. Od sobe do sobe, od zdravnika do zdravnika. Kljub poškodbam in pestremu stilu življenja se je dobro držal. Zmedeno, vendar vedno pozitivno, včasih v šali in včasih zares, se je vrtel v krogih omame in zanikanja, da je lahko ušel kruti realnosti.

Zdravko je bil do mene vedno prijazen, vljuden, dal ti je vedeti, da te spoštuje in ti je hvaležen za tvoj trud. Na trenutke trmast in samosvoj. Zgradila sva dober delovni odnos in ohranila ga bom v lepem spominu.

Zdravko, počivaj v miru.

Monika C. H.

foto: arhiv KU

OGLASNA DESKA

Prvi pomladanski mesec, kljub osebnosti črke R, spodbudi naravo k brstenju in cvetenju. Zacvetite tudi vi in si v Posredovalnici rabljenih predmetov poiščite kaj lepega za na polico, na steno ali v roko. Priporočamo novo keramično važo, zanimivo ogledalo in kakšno dobro knjigo. Se vidimo na Poljanski cesti 14, v skladišču na ulici Milana Majcna 4 in na www.robaraba.si

Izšel je slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Prijateljstvo je najboljšo zdravilo - Vodič za ustvarjanje skupnostne

mreže podpore za duševno zdravje. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V imenu društva Kralji ulice se zahvaljujemo:

- DUNYA DONER KEBAB
 - pekarni OSEM
 - LAJKI za donacijo hrane za pse
 - slaščičarni ZVEZDA
 - Cvetličarni za odlično torto
- Se priporočamo za naprej.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

029
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

CELO NEKAJ NOVEGA PRI STARI ROBI

NAŠA GRUPA TNT VAM DEMOLIRA IN ODNESE VSE. 😊

NUDIMO:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA ...
- ČIŠČENJE: STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, BLOKOVSKIH STOPNIŠČ, POMIVANJE OKEN, PO DOGOVORU ...

Tu nas najdete: 059 010 075

Več na www.robaraba.si

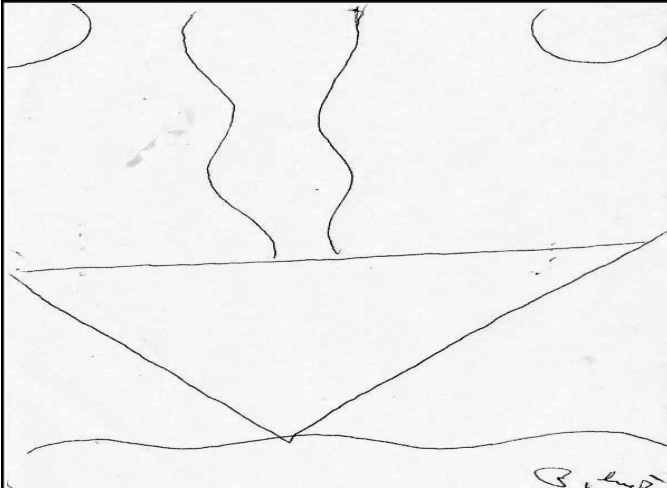
STARA NOVA
ROBA
A

Raje se pogovarjam, kot da poslušam nakladanje in laži. Dvomi v prijatelje, ki to itak niso. Ne zaupam medijem, dvomi v poštenje politikov, dvomi celo v svoje probleme, kar pa je po svoje dobro, ker potem ne vem, ali so to sploh še problemi. Včasih vidim vse grdo, celo jasna zvezdnata noč ali toplo sonce mi je v breme. To sem razlagal staremu prijatelju, ki mi je

zabrusil: »Pa kaj misliš, da si, če ti nič ni dobro in lepo?!« Ja, saj res, kaj sploh sem? Sem človek kot ti ali ona ali on, lahko sem grd ali lep, vem pa, da lepota prihaja od znotraj, nekdo jo opazi, drugi pa ne.

Kavica

							RAZLASTITEV, URAĐEN ODVZEM LASTNINSKE PRAVICE V KORIST DRUŽBE	KOREK- CIJA	MREŽASTA TKANINA ZA VEZENINE	SILIKAT ZELEN- KASTE BARVE	RASTLINA Z OBČUTLJI- VIMI LISTI	ŠPANSKO ŽENSKO IME	DEL SKLADBE
							MAGNEZI- JEV SULFAT, GRENKA SOL						
							ZAPRT SVET MED HRIBI						
							KONGLO- MERAT						
							KOREKT- NOST						
							MUSLIM. MOŠKO IME GROBIŠČE V K. ROGU					KRMILO IZ ZMLETIH OSTANKOV RIB	JO BOSTE REŠILI DO KONCA?
BRITANSKO NIŽAVJE Z VELIKIMI PREMOGOVNIKI	TURISTI- ČNA POSLO- VALNICA	PRITOK DNEPRA V UKRAJINI (IZ. SOR)	ODREZANI DELI VIN- SKE TRTE, ROŽJE	MUSLI- MANSKI DUHOVNIK	DEL MAHAB- HARATE (IZ ČRK: ALAN)	METALURG GLASBENI INTERVAL							ZNAMKA ITALIJ. AVTO- MOBILOV
POVEST FRANA LEVSTIKA										IT. NARAVO- SLOVEC (FLORA CARNIOLICA)	IVAN FRANKL PESNIŠKI SLOVAR		
SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVI- NAR									PIJAČA IZ ZDRAVIL- NIH RASTLIN	SLOVANSKI NAROD ANTON TOMAŠIČ			
ODPRAVA NEKDANJE SOVJETSKE POLITIKE													
LJUB- LJANSKE NOVICE		ARABSKI EMIRAT PREDESD- NIK PZS					SAMODEJNI STROJ RIMSKI BOG LJUBEZNI						
MAKED. REVOLUCI- ONAR (MIRČE)				SESTAVIL, NARISAL JOŽE PETELIN	MEDVEDJA ŠAPA REKA PAD				KRAJŠA OBLIKA AM. IMENA PAMELA				DVOJICA
DIRKAČ LAUDA				AZIJSKO GOROVJE GUSTAV JANUŠ					ANTIČNO MESTO PRI TEBAH				
SLAVNI JAZZOVSKI KITARIST REINHARDT						DROG PRI KMEČKEM VOZU			KRAŠKA POKRAJI- NA NA HRVAŠKEM				
SULTA- NOVO BIVALIŠČE					KRIŽANKE SO ANTI- SKLEROTIKI	VODNA ŽIVAL			OSMI MESEC JU- DOVSKEGA KOLEDARJA				

Sestavil: Jože Petelin

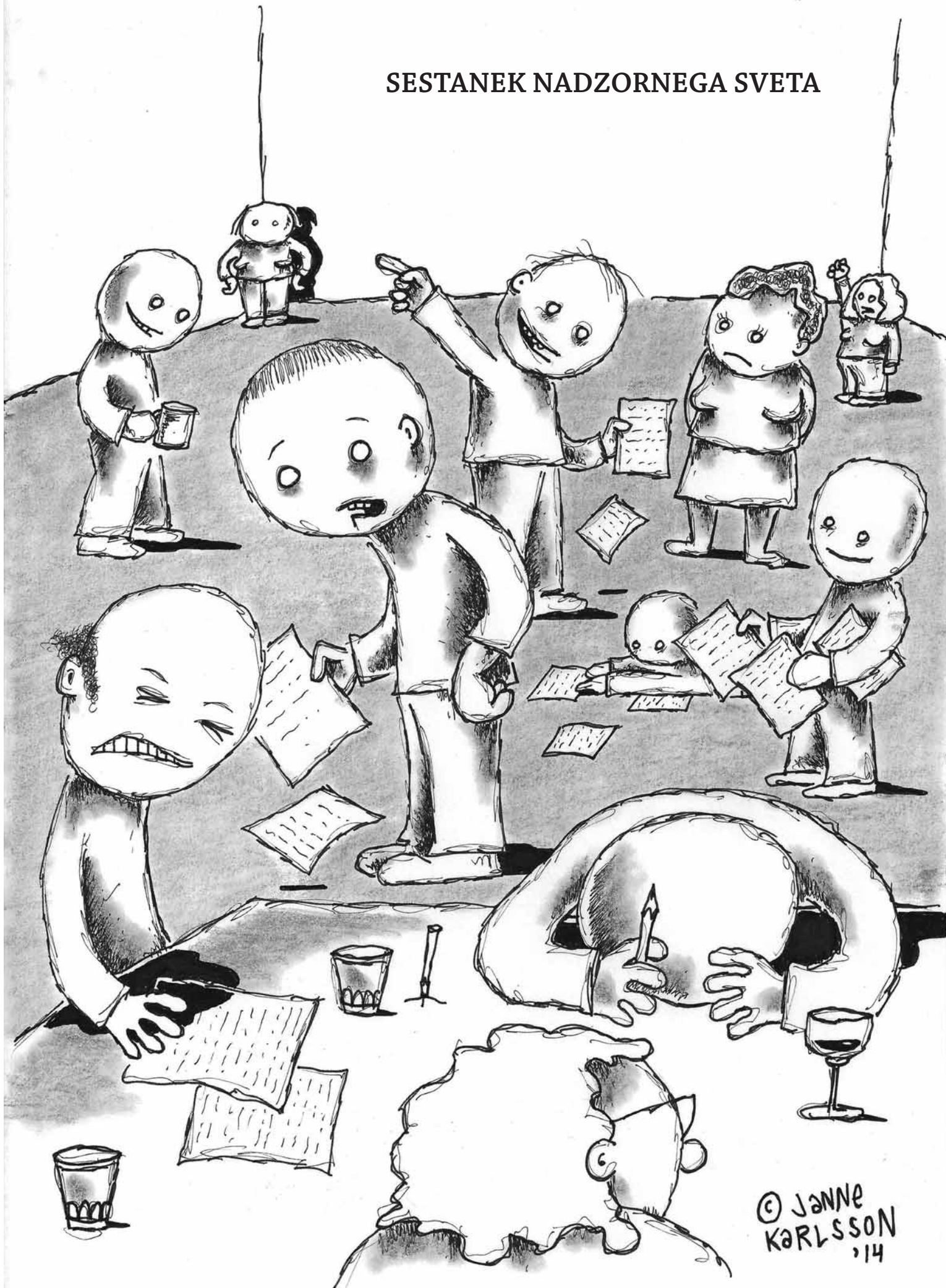

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Tatjana Ana Janežič, Milan Lukanovič, Zoran Jelenc in Jerše Leon iz Ljubljane, Primož Strniša iz Kamnika, Marija Pečar iz Zg. Gorij, Drago Kopič iz Maribora in Darja Vidmar iz Postojne.

SESTANEK NADZORNEGA SVETA

BUDIMIR IN IRENA

Kar so sirene za mornarje, je Irena za Kralji ulice in zame. Samo »bože ne daj«, da se razbijem kot ladja.